

Batakawu n Həmnaka

Bà bañdg kaalb n foorb

Syllabaire nawdm, tome 1

Batakawu n Hɔmnaka

Bà bafidg kaalb n foorb

Syllabaire nawdm
Tome 1

Auteur : BABALIMA, M'bakahèl

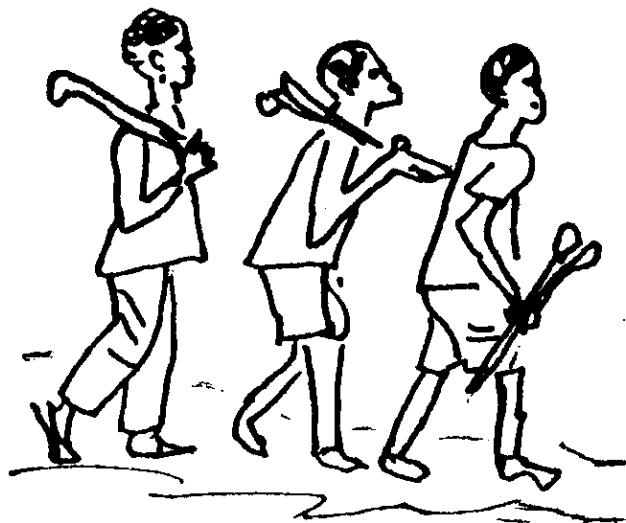
Éditeur : SIL, équipe nawdm

Nawdm Neerm n m` Nɔngan Kena Kpaturu
Association pour la Sauvegarde et le Développement
du Nawdm (A.S.D.N.), B.P. 3, Niamtougou

3ème trimester 2005

1

a u b g
A U B G

bagu

bagu

ba

b

1

b	b
ba	bu

2

g	g
ga	gu

3

ba	ga
bu	gu

4

ba	bu
ga	gu

5

ba	bu
ga	gu

6

ba	ga
bu	gu

ba

bagu

¿ Bataka san bagun ?
^Hiin, Bataka san bagu.

¿ Hømnaka san bagun ?
^Haai, Hømnaka ba san bagu.

2

b

bab

bab

ba

b

1

g	g
ga	gu

2

b	b
ba	bu

3

ga	ba
gu	bu

4

ba	bu
ga	gu

5

gab	gub
bab	bub

6

bab	gab
bub	gub

ba

bagu

ba

bab

¿ Hømnaka san bagun ?
Haai, Hømnaka ba san bagu.

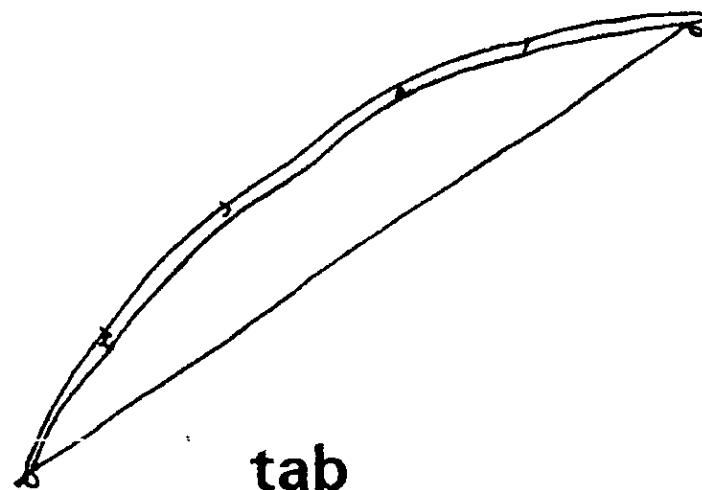
¿ Hømnaka san babn ?
Hjin, Hømnaka san bab.

¿ Bataka ba san babn ?
Haai, Bataka ba san bab.

3

t

T

tab

ta

t

1

t	t
ta	tu

2

ta
tu

3

ba	bu
ga	gu
ta	tu

4

tab
tat

ta

tab

ta

tat

Bataka ba n tab.

n tab

tab

Bataka ba n tab.

¿ H̄omnaka san tatn ?

Îiin, H̄omnaka san tat.

H̄omnaka san tat, bá san kpam.

¿ Bataka ta san tatn ?

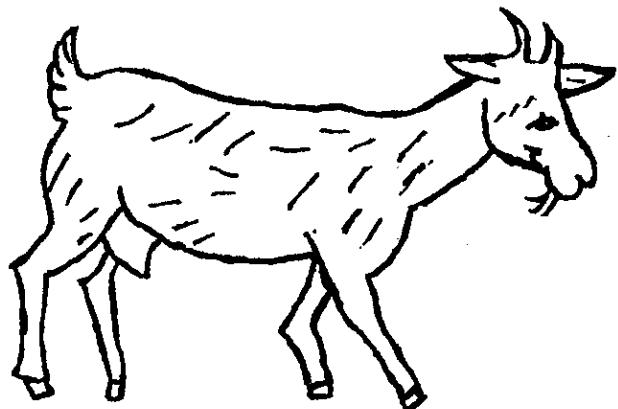
Îaai, Bataka ba san tat.

Bataka ba n tab.

Bataka san bagu n tab.

4

r

burgu

burgu

bur

bu

1

bu	ga	tu
bur	gar	tur

2

bur
gar
tur

3

bur	gar	tur
bub	gab	tub
but	gat	tut

bu

bur

ga

burgu

gar !

¿ Bataka ba n tabn ?

Îiin, Bataka ba n tab.

Bataka san bagu n tab,
bá san kpam.

Bà san kpam, bá san tat.

¿ Hømnaka ba n burgun?

Îiin, Hømnaka ba n burgu.

¿ Bataka ta ba n burgun ?

Îiin, Bataka ta ba n burgu.

Bataka, gar burgu !

5 Kaalb buğb : b, g, a, u, t, r

b b	g g	t t
ba bu	ga gu	ta tu

ba	ga	ta	ba	tu
bu	gu	tu	ga	gu

bar	bur
gur	gar
tar	tur

bab	gab
bub	gub

bur	bar
gur	gar
tur	tar

ba   ba   ta   ta
 bagu   bab   tab   tat

bu
 bur
 burgu   ga
 gar !

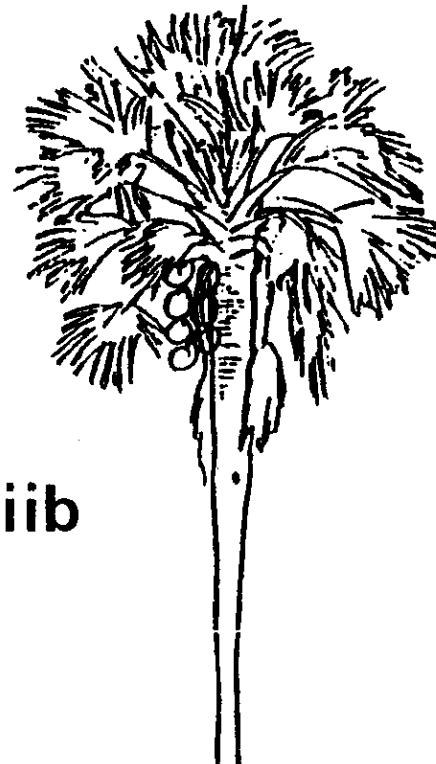
Bataka san bagu.
Hōmnaka san tat.
¿ Bataka san babn ?
Haai, Bataka ba san bab.
Bataka san bagu n tab.
Hōmnaka san tat.

Hōmnaka ba n burgu.
¿ Bataka ba n burgun ?
Hiin, Bataka ta ba n burgu.
Bataka, gar burgu !

Bà ba n burgu.
Bà ba n tab.
Hōmnaka ba n burgu,
bà ba n tab.

6

ii

tiib

tiib

tti

1

tti
gii
bii

2

tu	gu	bu
ta	ga	ba
tti	gii	bii

bii

tti
tiit

bii
biir !

bii
biirii
biiriiga

Bii ba biir tiit. Bà ba bà biir
bii tiit. ¿ Bii ba san bagun ?
Haai, bà ba san bagu.

¿ H̄omnaka ba n biin ? H̄iin,
H̄omnaka ba n bii. ¿ Biiriiga ba n
tiibn ? H̄iin, biiriiga ba n tiib.

¿ Bii ba n tiitn ? H̄iin, bii ba
n tiit.

7

h

bañga

bañga

bañ

ba

1

ba	ta	ga
bañ	tañ	gah

2

bañ
tañ
gah

3

bar	tar	gar
bañ	tañ	gah

ba
bañ
bañga

ba
bañ !

ga
gah
gahgu

Bataka ba tiib **kween**.

ba tiib **kween**

tiib **kween**

kween

Bataka ba tiib **kween**.

Burgu ta ba tiib **kween**.

Gañgu ba tab **kween**.

¿ Bataka ba n bañgan ? ^Hiin,
Bataka ba n bañga.

Bà ba bà bañ burgu. Bataka
bañ burgu tiib kween. ¿ Bataka
bañ burgu tiib kweenn ? ^Hiin,
Bataka bañ burgu tiib kween.

¿ Hømnaka ba n gañgun ? ^Hiin,
Hømnaka ba n gañgu.

aa

baaga

baaga

baa

1

baa
taa
gaa

2

bii	yii	gii
ba	ta	ga
baa	taa	gaa

baa

gaa

baaga

gaaga

biiriiga
biiriigaa

Bataka
Batakaa

Hõmnaka
Hõmnakaa

Bataka **taai** n tab Hømnaka.

Burgu **taai** Bataka.

Bataka **taai** baa.

¿ Baaga ba tiib kwæenn ?

Ê hin, baaga ba tiib kwæen.

Bataka bah burgu tiib kwæen.

¿ Biiriiga taai baa n
baagan ? Ê hin, biiriiga taai baa
n baaga.

Burgu san gaaga kwæen.

Bataka taai baa n baaga.

Hømnaka san n baaga gaaga
kwæen.

9 Kaalb buğb : ii, aa, ī

1	ba	ta	ga	ba	ta	ga
	baa	taa	gaa	baī	taī	gai

2	bii	baa	baī
	gii	gaa	gai
	tii	taa	taī

3	tar	bar	gar
	taī	baī	gai

tii	tii	baa	gaa
tiit	tiib	baaga	gaaga

ba	ga
baī	gai
baīga	gai

Bataka san n bañ burgu tiib kwæen, bá san gaaga kwæen.

Hømnaka ba biir tiit bii. Bii ba n bañga. Biiriiga ta ba n bañga. Bà ba n gañgu. Bii ba bañ burgu tiib kwæen. Biiriiga taai tiib kwæen.

Bataka taai gaaga kwæen, bá ti baaga. Bii taai n baaga Hømnakaa.

10

r

R

raaru

raaru

raa

r

r	r	r
raa	rii	ru

2

raa
rii
ru

3

taa	tii	tu
baa	bii	bu
raa	rii	ru

raa

raaru

baa

baaru

raa

raagu

Biiriiga n Bataka bà san baa.

Bii san n taai gaaga kwæen.

Bà san n tab n burgu Hømnakaa.

¿ Hømnaka san baa n baarun ?

Îiin, Hømnaka san baa n baaru.

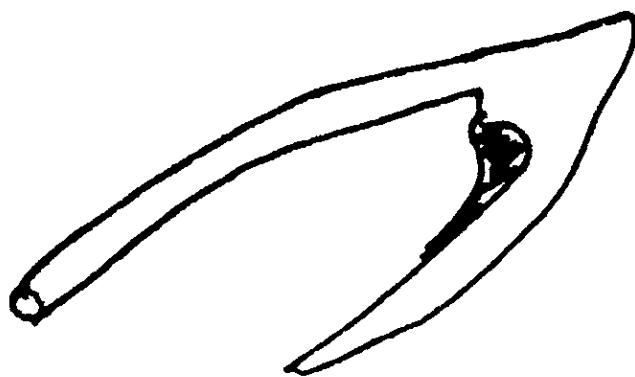
Bii ba n tiit. Bá san bà ta biir tiit
Hømnaka.

¿ Biiriiga san baa n raaru n
bañgan ? Îiin, biiriiga san baa n
raaru n bañga. Biiriiga taai Batakaa
n baaru. Biiriiga n Bataka bà bañ
burgu tiib kwæen.

¿ Raagu ba n tiitn ? Îiin, raagu
ba n tiit.

11

n
N

nanaanu

nanaanu

nanaa

na

n

n	n	n	n
na	naa	nu	nii

2

na
naa
nu
nii

3

ba	baa	bu	bii
ra	raa	ru	rii
na	naa	nu	nii

na
nanaa
nanaanu

na
nabii
nabiir

na
nat

Hōmnak, biir na Bataka tu nanaanu !

Bataka, biir na biiriiga san Hōmnaka !

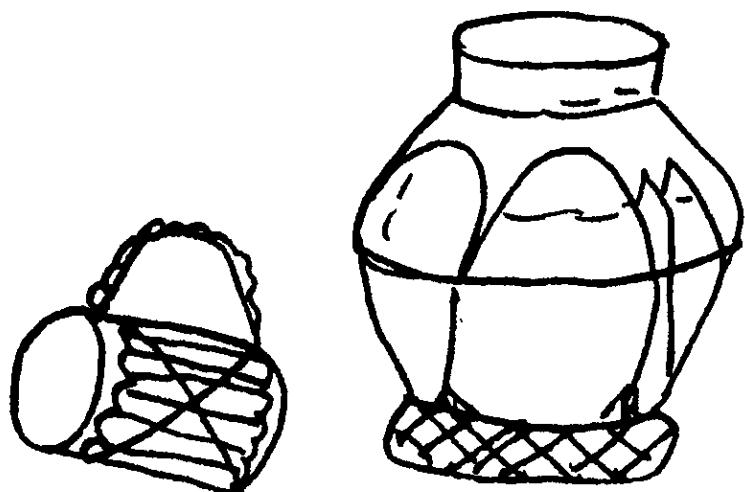

Biiriiga, biir na Bataka ti baaga !
Bataka tiira baaga tiib kwæen.

¿ Bataka san Hōmnakaa n
nanaanun ? ^Hiin, Bataka san
Hōmnakaa n nanaanu. Bataka, biir
Hōmnak na nanaanu ba rii !

Biiriiga san rii. Biiriiga ba n
nabiir. ¿ Bataka ta ba n nabiirn ?
^Hiin, Bataka ta ba n nabiir. Biiriiga
n Bataka bà ba n nabiir.

¿ Nat ba gaaga kwæenn ? ^Hiin,
nat ba gaaga kwæen. Nat ta ba
Batakaa.

i
I

bina

bina

bi

1	bi
	ti
	ni
	ri

2	bu	tu	nu
	ba	ta	na
	bii	yii	nii
	bi	ti	ni

bi	ti	tinaa	tirii
bina	tir !	tinaanu	tiriiga

Bataka ba tiibn.

ba tiibn

tiibn

Bataka ba tiibn.

Burgu ba tiib **kwεεn**.

Bataka san n tiriiga n tinaanu
Hømnakaa, biiriiga tir. ¿ Bataka tu
tiriiga n tinaanu n taai Hømnakaan ?
Îiin, Bataka tu tiriiga n tinaanu n
taai Hømnakaa.

¿ Nat ba tiibnn ? Îiin, nat ba
tiibn. Bataka san tiib kwεεn.

Bataka san n tiriiga n tinaanu
Hømnakaa n ta san bina. Bataka san
n taai binan. ¿ Biiriiga n Hømnak bà
ta san binan ? Îiin, Biiriiga n
Hømnak bà ta san bina.

13

noniir

nodaar

1 bà san

Bà san

2 bá san !

Bá san !

3 bá bina

t` bina

n` bina

4 bá tiib

t` tiib

n` tiib

5 bá tab

t` tab

n` tab

6 nat t` ba tiibn

tab b` ba tiibn

tiib b` ba kpam

Bá san kpam !

¿ Bà san kpamn ?

Îiin, bà san kpam.

Hømnaka san tab, bá san kpam.

Bataka san kpam, bá san bagu.

T` san kpam, bá san tat.

¿ N` san bagun ? Îiin, t` san bagu.

¿ Nat ba tiibnn ? Îiin, t` ba tiibn.

T` tiib ba kpam.

T` tab ba gaaga kwæen.

N` nanaanu ba tiib kwæen.

Bà bah tab b' ba tiib kwæen bii.

Bà raara tiib b' ba kpam bii.

Bà raara tiit t' ba kpam tii.

14 Kaalb buğb : r, n, i

1 r r r r
ra raa rii ru

2 n n n n
na naa nii nu

3 ra na ti
raa naa bi
rii nii ri
ru nu ni

4 ta tu ba bu ta ba
ba bu ra ru tu bu
ra ru na nu ti bi

raa

baa

raa

raaru

baaru

raagu

---

na

na

na

nat

nabii

nana

nabiir

nanaanu

---

bi

ti

ti

bina

tinaa

tiri

tinaanu

tiriiga

Bataka tiira baaga n nabiir gaaga kwεεn, baaga ba nat. Biiriiga, biir na Bataka tu nanaanu ! Bataka taai baa n nanaanu.

¿ Bataka ta san n tinaanu n tiriiga Hømnakaan ? ^Hiin, Bataka ta san n tinaanu n tiriiga Hømnakaa. Nat ba tiriigan. Hømnaka ta san n baaru n raaru biiriigaa.

¿ Raagu ba n tiitn ? ^Hiin, raagu ba n tiit.

¿ Biiriiga n Bataka bà san n taai binann ? ^Hiin, bà san n taai binan. Hømnaka ta san n taai binan.

15

k

K

kirga

kirga

kir

ki

k

k   k   k   k
ki   ku   ka   kaa

2

ki
ku
ka
kaa

3

ti   tu   ta   taa
ri   ru   ra   raa
ki   ku   ka   kaa

ki

ka

ku

kir

kakaa

kura

kirga

kakaarii

kà kura-ka

Bà kura kirga.

Kà kura kirga.

Bataka ba n burgu. Kà bah-ku.

Bataka tiira baaga. Kà kura-ka.

Bataka kura burgu. Kà kura-ku.

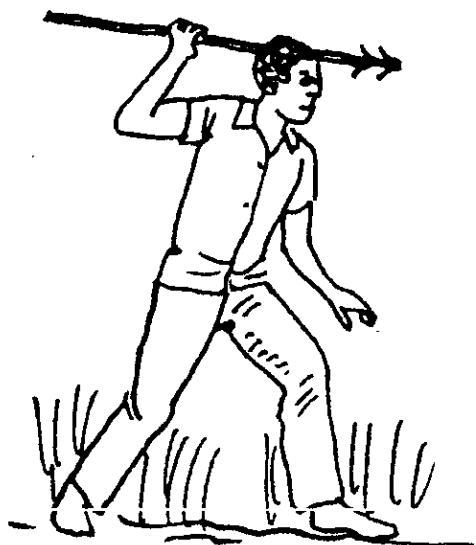

Bataka san n bah burgu tiib
kwæen. Kà taai n bah n ka ti baaga,
kirga ba tiibii kwæen. Kà kura-ka.

¿ Bataka kura kirgan ? ^Hiin,
Bataka kura kirga. ¿ Bataka taara kaa
n kirgan ? ^Hiin, Bataka taara kaa n
kirga.

Bataka taara kaa n kirga,
Hømnaka tir ka ba n kakaarii.

n

baanga

baanga

baan

baa

baa	gaa	ti	ka
baan	gaan	tin	kan

2	baan
	tin
	gaan
	kan

3	baf	gaf	tif	kaf
	baar	gaar	tir	kar
	baan	gaan	tin	kan

taa	ta	gaa
taan !	tan	gaan
	tant	gaant

Burgu ba tiib kwæen, Hømnaka t baf-ku.
Bataka san bagu, biiriiga t san bina.

Bataka san n baanga n bagun.
Kà baf-ka tiib kwæen n baf n ka ti
baaga. Kirga ba tiibii kwæen. Bataka
kura-ka. Kà taara kaa n kirga n kà
baanga. Hømnaka t taan n gaant.

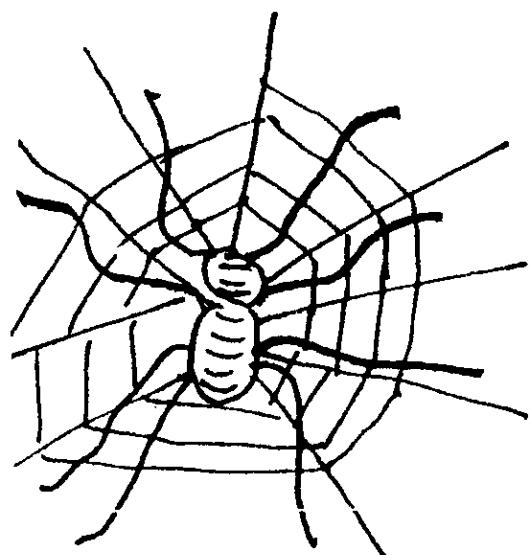
¿ Hømnaka taan baa n gaant,
Bataka ba kan n kirgan ? ^Hiin,
Hømnaka taan baa n gaant, Bataka
ba kan n kirga.

¿ Tant ba tiib kwæenn ? ^Hiin,
tant ba tiib kwæen, Bataka t baf kà
baanga kan. Hømnaka burgu ba kan,
Bataka t baf-ku.

17

d

nadgu

nadgu

nad

na

na	gi	ku
nad	gid	kud

2

nad
gid
kud

3

nah	gih	kuh
nar	gir	kur
nan	gin	kun
nad	gid	kud

gi

na

gigi

gi

nad

ka

gigid

gira

nadgu

kad !

gigidga

giran

Bataka san biiriigaa, l` ba na kà ba n kakaarii.

Buga ba san bagu, l` ba na kà kirn.

Biiriiga ba san bina, l` ba na kà tirn.

Bataka kir na kà san n tiriiga n
Hømnakaa, l` ba na nadgu ba kan.
Nadgu ba tiriigan. Hømnaka giran.
Bataka kir.

Bataka kad gaaga kwæen, l` ba
na kà san kirga tiib. Buga kad tiib
kwæen n kà baanga, kà ba gigidga.
Kà san kirga tiib. ¿ Buga kad gaaga
kwæenn ? Haai, kà bah kà baanga kà
ba gigidga gaaga kwæen n san kirga
tiib.

18 Kaalb buğb : k, n, d

1   k   k   k
ku   ka   ki

2   baa   ka
baan   kan

3   ku   gi   na
kud   gid   nad

4   ku
ka
ki

5   baan
tin
gaan

6   kud
gid
nad

7   ta
ra
ka

8   bañ
baar
baan

9   nañ
nar
nad

ku	gi		
kura	gigi	gaa	ta
kura-ka	gigid	gaan	tan
kà kura-ka	gigidga	gaant	tant

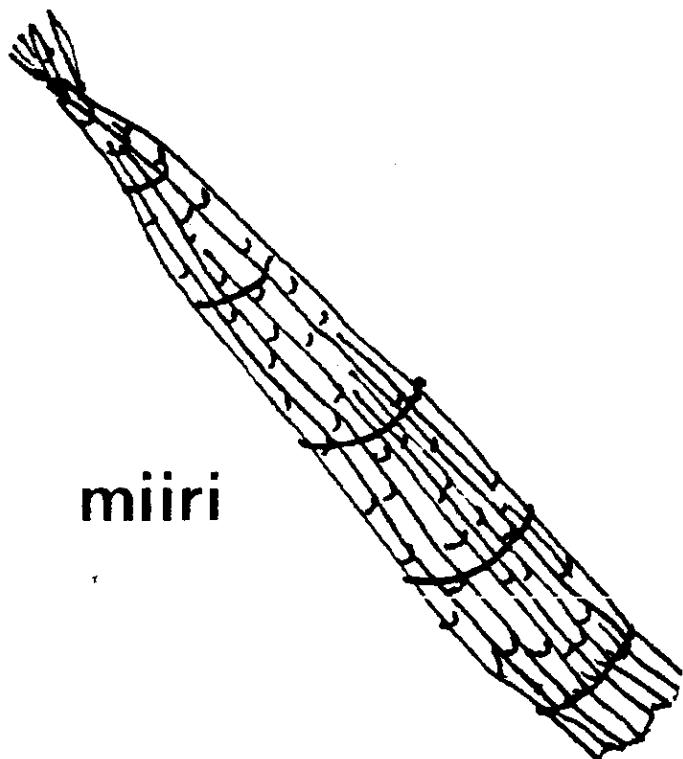
na	ki		
nad	kir	taa	ka
nadgu	kirga	taan !	kad !

Hømnaka san tant. Hømnaka taa tant kan, bá baf biib. Buga taan n kirga n kad gaaga kwæen n baf ká baanga, kà ba gigidga.

Bà biira tant gidgu. ¿ Buga n Hømnak bà taan baa n gaant n kakaarii n kirgan ? Îiin, bà taan baa n gaant n kakaarii n kirga. Bà kad baa tiib kwæen, nadgu ba kan.
¿ Nadgu ba tiib kwæenn ? Îiin, nadgu ba tiib kwæen. Buga n Hømnak bà kad baa tiib kwæen, nadgu ba kan.

19

m
M

miiri

mii

m

m m m m
mii mi maa ma

2
mii
mi
maa
ma

kii	ki	kaa	ka
rii	ri	raa	ra
mii	mi	maa	ma

maa	mii	ma	maa
maara	miiru	mad!	maada
			kù maadan

Hōmnaka buga kad tiib kwæen. Kan kad lee,
biiriiga t taai kaa.

Biiriiga taai Hōmnakaa. Biiriiga nn taai lee,
Hōmnaka tir.

Bataka san kà maaraa ka mad
nanaanu. Kà taa ka miid ká maara t
san miiri. Bataka kad tiib kwæen miiri
ba kan, ká n buga kiiga. Ban kad miiri
kwæen lee, l` ba na burgu maada kan.
Burgu nn maad kan lee, bii t san
gaaga kwæen n ka kad.

Bataka maara taan ka mad miiru.
Ká maara nn taan n miiri n kad lee,
Bataka t san n nanaanu. Maara taan
n miiri ka miid burgu maad tiibii
kwæen.

20

o
o

torgu

torgu

tor

to

1

to
ko
bo
go

2

ti	ki	bi	mi
tu	ku	bu	mu
to	ko	bo	mo

to

tor

torgu

to

tora

to

tod !

to

to-ka

kà to-ka

Buga kura kirga n san n kan kaa.
Bataka tu torgu n san n kun Hōmnakaa.

Hōmnaka tod miiri baa. Hōmnaka nn
tod miiri lee, n san tora ka mad raaru.
Hōmnaka nn raar, tora lee, Bataka t san
kpam n ka ko, kà maara ta ko kpam.

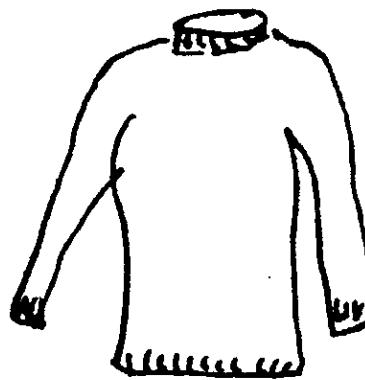
Bataka taan kpam n tu tiriiga n san
n kan kà maaraa na bá to tiira. Ká maara
to-ka torgu, na ká san n kun kaa. Torgu ba
kaagu.

¿ Bataka san kà maaraan ? Îiin,
Bataka san kà maaraa n tiriiga n tinaanu
na bá to tiira. Ká maara to-ka torgu na ká
san n kun kaa.

¿ Bataka san kaa na kà tu torgun ?
Îhaai, Bataka san kà maaraa, bá to-ka
torgu kù ba kaagu na ká san n kaa.

21

g

tugt

tugt

tug

tu

1

tu	ru	mu
tug	rug	mug

2

tug
rug
mug

3

tud	rud	mud
tur	rur	mur
tug	rug	mug

4

bid	bad	tad
bir	bar	tar
big	bag	tag

ko

koo

ru

koora

rug

mu

bi

to

bà kooran

rugt

mug !

big !

tog !

Nadgu ba nanaanu fiən.

nanaanu fiən

nanaanu

Nadgu ba nanaanu fiən.

Buga kad tiriiga fiən.

Tant ba tinaanu fiən.

Bataka n kà maara bà san kpam n ka ko. Bà koora l' tog, maara t mug Bataka na bá san bagu ká ka kir. Maara mug-ka n san n kan baa n to-ka tugt.

Ban to-ka tugt lee, Bataka t tii n tag ká maara kaa, bá san bagu. ¿ Bataka tii n tag ká maara kaa, bá san bagun ? Îiin, kà tii n tag ká maara kaa, bá san bagu.

Ban taai lee, Bataka t tud kirga fiən kà ba rugt kwεen. ¿ Bataka tud kirga fiən kà ba rugt kwεenn ? Îiin, Bataka tud kirga fiən kà ba rugt kwεen.

22 Kaalb buğb : m, o, g

1 m m m
mii ma mu

2 tu ru mu
tug rug mug

3 mii
ma
mu

4 to
ko
go

5 tug
rag
mug

ka	ku	ti	ki	tud	mud
ra	ru	tu	ku	tur	mur
ma	mu	to	ko	tug	mug

maa
maara

ma
mad !

to
tora

ba
bag !

ru
rug
rugt

to
tog !

Bataka n kà maara biira tant l' tog,
bá san bagu. Bataka tag kà maara kaa ka
mad baanga. Ban taai lee, biiriiga n
Hømnak bà raar tora n tud kirga fiøn.
Bataka maara kura-ka n to-ka Hømnaka.

Bà taan bagu Bataka t tag biiriiga
kaa ká san n to-ka torgu, na ká san n kun
Hømnakaa.

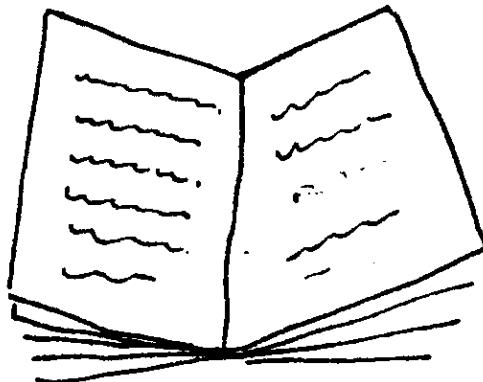
Biiriiga n Hømnak bà tu tora n kirga.
Bà taan baa, Hømnaka t san miiri kwæen n
mid burgu maad kan. Hømnaka kad tiriiga
fiøn, biiriiga t ta san n kad tiriiga fiøn.

Bataka tu torgu n taan kaa ka mad
tugt nadgu mad tugtii.

23

W

W

wadga

wadga

wad

wa

w

w	w	w	w
wa	waa	wii	wu

2

wa
waa
wii
wu

3

ma maa mii mu
ka kaa kii ku
wa waa wii wu

waa
waagu

maa
maar
maarwii

wa
wan
want

¿ Bataka mad bee ? Kà mada tugt.

¿ Hømnaka taan n bee ? Hømnaka taan n gaant.
¿ Maara to Hømnakwu bee ? Maara to-wu kirga.

Bataka taan n kirga kan kur rugt
kwæen kee n to-ka Hømnaka. Bataka nn
to kirga lee, n san bina. ¿ Bataka to
Hømnakwu bee? Kà to-wu kirga kan kur
rugt kwæen kee.

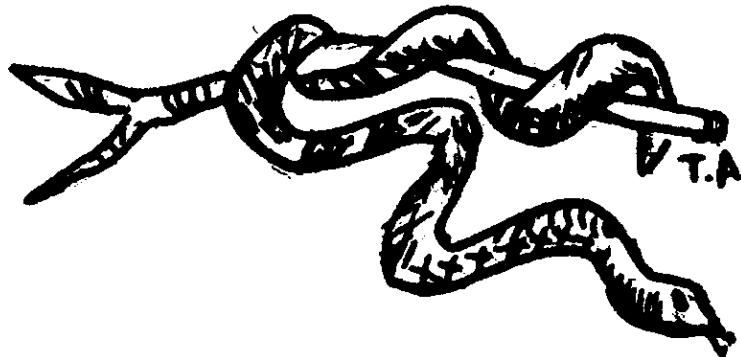
Bataka maara taan n wadga ka miid
Hømnaka t taan n miiri ka mad want l'
gii-wu, Bataka t san bina.

Ká maara mug-wu want n san n
waagu. Hømnaka t tuur miiri n tag
maarwii kaa waagu n kad. Hømnaka nn
kad lee, maarwii t to-wu wadga. ¿ Maara
to Hømnakwu bee ? Maara to-wu wadga.

¿ Bataka maara to Hømnakwu
wadgan ? Hiin, ká maara to-wu wadga
waagu.

24

ÿ

waaÿb

waaÿb

waaÿ

waa

1 waa ni ba
waaÿ niÿ baÿ

2 waaÿ
niÿ
baÿ

3 rur tur mur
rud tud mud
ruÿ tuÿ muÿ

4 bir bar tar
bid bad tad
biÿ baÿ taÿ

naa	ba	ti	moo
naaÿ	baÿ	tiÿ	mooÿ
naaÿb	baÿb	tiÿb	mooÿb

¿ Hømnaka taai **ben** baÿb ?

¿ Bataka san **ben** bagu ?

¿ Buga san **ben** bina ?

Hømnaka san kpam mooÿb.

Hømnaka taai n bafid mooÿb n tud waaÿb fién. Hømnaka kura waaÿbii l' tog n san raagun tora baÿb n tud naaÿb ba kan.

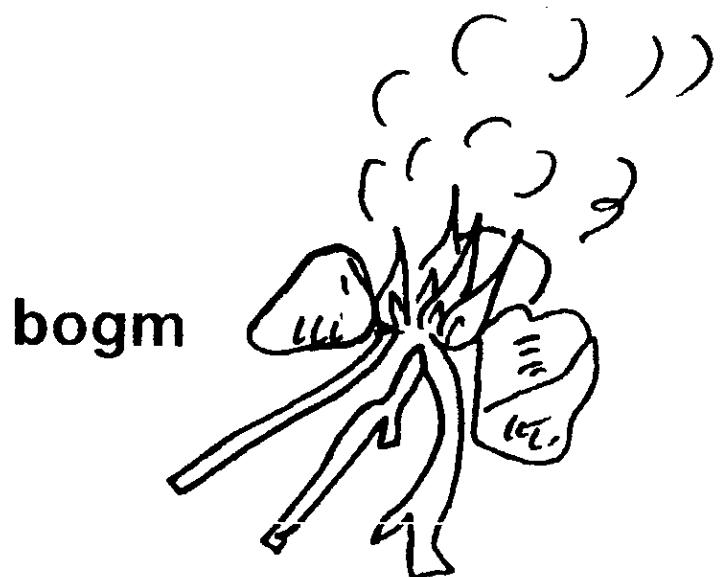
Hømnaka taan baa n tora n waaÿb ka miid na Bataka san naaÿb baÿb. ¿ Bataka san **ben** baÿb ? Bataka san naaÿb baÿb.

Bataka maara taan Hømnakaa ka mad wadga n tud Hømnaka ba waagu l' gii-wu, l' ba na bá tuur-wu. Bataka maara mug-wu want l' tog n tuur-wu tora. Hømnaka nn kad lee, Bataka maara t to-wu wadga.

Hømnaka san kpam mooÿb n tora baÿb, Bataka t san naaÿb baÿb. Kà taan kaa n naaÿb ka miid ká maara t bafí tiriiga tiÿb. ¿ Ká maara bafí ben tiÿb ? Ká maara bafí tiriiga tiÿb.

25

m

bogm

bog

bo

bogm

bog

rad

naar

bag

bogm

radm

naarm

bagm

2 bogm
radm
naarm
bagm

3 bogm naarm bagm
bogt naart bagt
boğb naarb bağb

naa

ra

ki

ti

mi

naad

rar

kim

tir

mid

naadm ! rarm

kimm

tirm

midm

Bataka nn san bagu nnii.

Buga nn bag kirga nnii.

Hōmnaka nn tir nnii.

Bataka waaman. Maara mug-ka kimm. Kà ba n rarm. Kà ror ka bag ká waagan tiiba. Ká n kà waagan tiiba bà tag taa n san bagu, ka ká ku want, ká to ká maara. Kan taana kaa n naadm torgu, Hōmnaka t tirm. Hōmnaka nn tir n tog lee, ká naadm-ku.

Bataka n kà waagan tiiba ba n rarm. Bataka tag kà maara kaa na bá tod miiri bogm. Ban taai lee, n mid Bataka waagan tiiba ko. Ban koor n tog lee, Bataka n kà waagan tiiba t tod miiri bogm.

Bà taan n want, Bataka t san biiriigaa n mid-ka. Ká naadm torgu n to-ka-ku. Biiriiga t tirm.

Buga nn ba n rarm nnii.

26 Kaalb buğb : w, ğ, m

w	w	w
waa	wi	wa

2	waa	ni	ba
	waağ	niğ	bağ

3	rad	naar	bag
	radm	naarm	bagm

4	wu
	wa
	wii

5	waağ
	niğ
	bağ

6	radm
	naarm
	bagm

7	mu	maa
	ku	kaa
	wu	waa

8	war	nar	bar
	wad	nad	bad
	wağ	nağ	bağ

wa	wa	waa	
wan	wad	waama	waa
want	wadga	kà waaman	waagu

---

naa	waa	ti	ba
naağ	waağ	tiğ	bağ
naağb	waağb	tiğb	bağb

---

bo	naa	mi	
bog	naad	mid	
bogm	naadm !	midm	

Bataka n kà maara bà tod miiri bogm
Í tog. Maar na : « Bataka, tn san bagu ! »
Kà ba tii na bá san bagu.

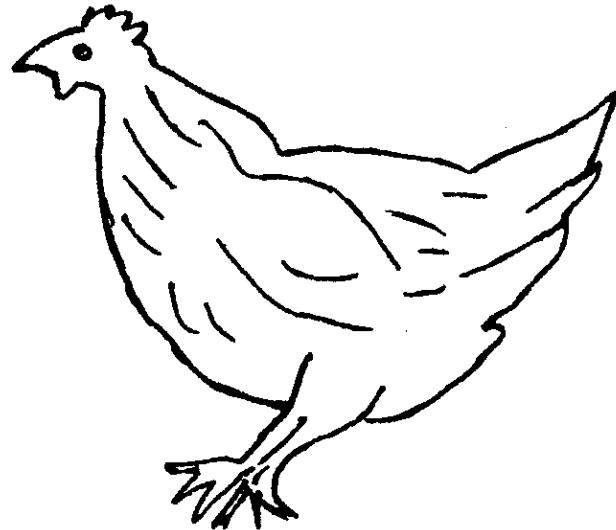
Maara san bagu n mid Hòmnakwu n
biiriiga bá tod miiri bogm. L' tog, bá bah
mooüb n tud waaüb fñen. Maara kura
waaägbii. Mooüb nn tog lee, Hòmnakwu
n biiriiga bá san 'tora baägb.

Bataka ba san bagu n naadm torgu
ka ba bah naaägb. Maarwii san bagu.
Maara kura waaägb. Maara taan baa n mid
Bataka kad gaaga kwæen ka waama ka ba
bah naaägb. Kan waama lee, Hòmnakwu n
biiriiga t taan n tora ka mad want n san n
waagu. Bataka ba tag bà kaa na kà mug
bà want na kà tuur-ba, l` ba na l` gira-ba.

Maara tag bà kaa waagu ka mad
wadga n tugt. Bataka maara mug bà want
n tuur-ba. Maara nn tuur-ba l' tog lee, n to
Hòmnakwu wadga n san mug Bataka n
bah ká nabiir n tiib n bahd tiriiga tiägb.

27

c
c
c

kɔrga

kɔrga

kɔr

kɔ

1   tɔr
      bɔ
      kɔ
      kɔd

2   tor   bo   ko   kod
      tir   bi   ki   kid
      tɔr   bɔ   kɔ   kɔd

kɔ

kɔr

bɔ

tɔ

kɔrbi

bɔr

cm

tɔr

kɔrbit

bɔrga

! cm

kà tɔran

Waaăb ba rugt kwæen, Bataka t ka bag-**b**.

Bataka ba n tab, kà san n **bn** bina.

Buga ba n tab, **b`** ba kaab.

Bataka ba n tiib, **b`** ta ba kaab.

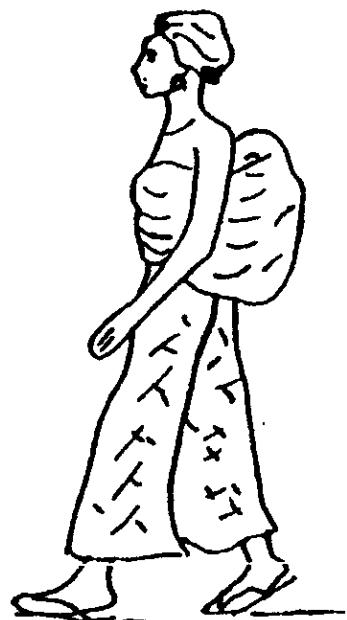
Bataka big kɔrga n kɔrbit n san kpam na kà bag kɔtiigu kà to kɔrbit. Kà bagra kɔtiigu, kan taai lee n io kɔrga n kɔrbit tiib kwæen. Kà san n bañd kpaab ká n kà waagan tiiba. Bà koora l' tog, Bataka t san tiib kwæen ka miid kɔrbitii mɔɔ, kɔrga mɔɔ bɔrgan. Bataka san bɔrgan ka mad kà baanga. Kà tud waaăb fién **b`** ba rugt kwæen ka mad kɔrga. Kan giid nnii na kà kuu-b, **b`** ba rugt kwæen. Kɔrga ror rugt kwæen waaăb tagd-ka, Bataka t kuum-b. Kà kura-b l' tog, ká san n bn n kɔrga tiib kwæen n mid kɔrbit mɔɔ ka bag kɔrga.

Ká maara taan n rii n tɔr-ka, bá moogm kɔrga n kɔrbit. Bataka big kɔrga n kɔrbit ká maara t tu waaăb bá taan n bn kaa.

f

F

foga

foga

fo

f

f	f	f
fo	fii	fa

2

fo
fii
fa

3

wo	wii	wa
go	gii	ga
ko	kii	ka
fo	fii	fa

fi

fi

fo

fin

fig

fög

fii

fint

figm

fögwii

fiigu

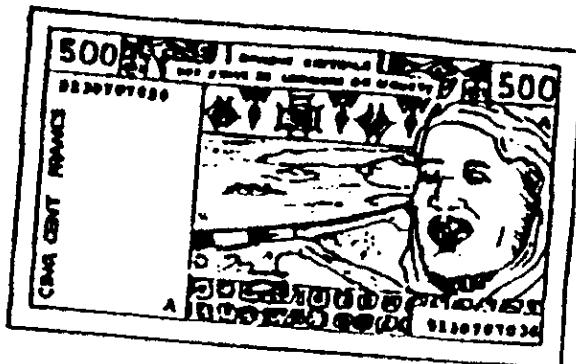
Bataka bɔñɔɔ ká maar na, kà bo na kà san rii.
Hɔmnaka bɔñɔɔ buga na, ká san bagu.
Ká maara bɔñɔɔ-ka na, ká san tant.

Bataka san ká maaraa n mid bà bi tant. Bataka san n ka tɔra-ba. Kan tɔra-ba lee, kà maara bɔñɔɔ na : « Bataka tɔra tant biib nnii, mà buga ba rii. »

Tant nn tog lee, Bataka t taan kaa n mid kà maara foga to figm. Fɔÿwii nn to figm lee, Hɔmnaka t taan kpam n ka fi tiirii. Maara buga taan n rii ka mad bogm. Bogmii mug fint n Bataka fiigu n kà want. Bogm nn mad fint n fiigu n want lee, Hɔmnakwu n fɔÿwii bá mɔɔm kimm, nidba t taan n tɔr-ba bá kuum bogmii. Ln tog lee, fɔÿwii t san n bɔñɔɔ Bataka maara. Maarwu n fɔÿwii bà taan Batakaa ka mad fint n fiigu n want n to Hɔmnaka.

Maara mug buga n baf-ka n tiib, ka bɔñɔɔ-ka na l` ba na ká miig rarm.

I
L

liğbiir

liğbiir

liğbii

liğ

li

I

I	I	I	I
li	log	la	lig

2

li
log
la
lig

3

mi	mog	ma	mig
fi	fog	fa	fig
li	log	la	lig

li	lo		
lig	log	li	la
liğbii	logra	lig	lagii
liğbiirii	kà logran	ligr	mà lagiin

Bataka san børgan n lig ligr. Kan lig ligr l' tog lee, ká taan kaa n mid kà maara ba kan ka mad liëbiir n tab n ka bøñco-ka na : « Mà lagii tab bogm n mug bii ». Ká maara ta to-ka liëbiir na ká bag fiigu n fint n want bogm nn ta mug tii.

Bataka maara foga taan baa n bafid buga n bøñco-ka na ká san kà bag liëbiir kà faad Bataka want bogm nn mug tii fiën. Buga t rorm n san ka bag liëbiir. Kà koora nida. Wii t faadm-ka liëbiir. Kà logra liëbiirii n san to Bataka na ká bag ká want. Bataka logra liëbiirii n san to Hømnaka ka bøñco-wu na : « Mà maara buga to-ma liëbiir na mà bag mà want bogm nn mug tii ».

30   Kaalb buğb : ɔ, ə, i

bɔ
bər
tɔ
kəd

2   fɔ
fəg
fi
fa

3   la
lag
li
ləg

i
ləg
ləgran
bà ləgran

bɔ	li	tɔ	fi	fi
bər	lig	tər	fin	fig
bɔrga	ligr	kà təran	fint	figm

Həmnaka san biiriigaa bá ka to figm.
Bataka maara fogta taan bá ka to figm.

Bataka big kà kərbət n kərga n san bərgan na kà bag ligr kà to kərbət. Kan to kərbət n kərga ligr l' tog lee, ká n kà waagan tiiba bá koom Bataka maara kpam. Bə koorawu l' tog, Bataka maara t to-ba liğbiir. Bataka ləgra kà liğbiir n taan kaa n to Həmnakwu liğbiirii. Həmnakwu n Bataka ba rorm n tud bogm hən m' mug fint n fiigu. Bataka maara fogtaan, wú n nidba n tər Həmnak bá kuum bogm.

Maara mug buga n baf-ka n tiib ka bəfīcə-ka na l' ba na ká miig rarm.

Batakawu n Hømnaka

Bà kaala ka foor nawdm

Syllabaire nawdm, tome 2

Batakawu n Hominaka

Bà kaala ka foor nawdm

Syllabaire nawdm
Tome 2

Auteur : BABALIMA, M'bakahèl

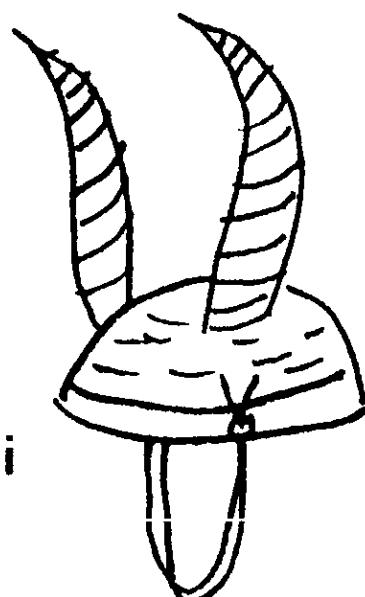
Éditeur : SIL, équipe nawdm

Nawdm Neerm n m` Nongan Kéna Kpaturu
Association pour la Sauvegarde et le Développement
du Nawdm (A.S.D.N.), B.P. 3, Niamtougou

3ème trimestre 2005

31

h
H

hiili

hiili

hii

h

h	h	h	h
hii	hi	huu	ha

2

hii
hi
huu
ha

3

lii li luu la
mii mi muu ma
hii hi huu ha

hi	hi	huu	hii
hiili	hinii	huur	hiira
		huurb	ha hiiran

Îà bagn fà kɔrga.
Buga sann ka mad wadga.

Bataka n kè maara n kè waagan tiiba san bagu. Bà kura want kɔdgu n lag fuurb b` ba n fiili, l` ba na Bataka kura-b. Kan kur fuurb n b` fiili lee, bagu tiiba t tɔr-ka n taan n bn kè maaraa. Ban taan n fuurb n b` fiili l` gii-ba lee, Bataka t lɔgm ká finii n lag n kè baanga n san bɔrgan n bahm fiolii.

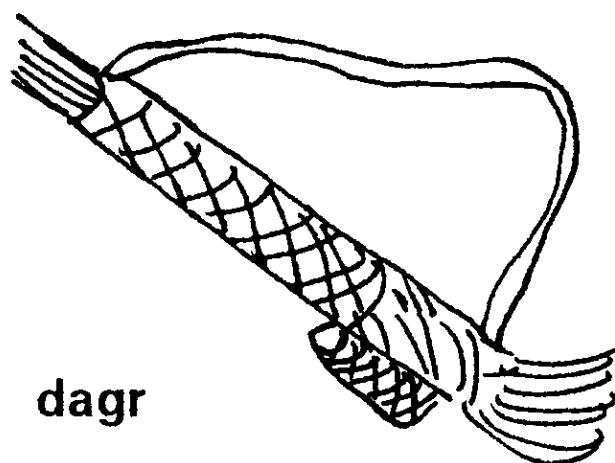
Bagu tiiba nn taan lee, maara fɔga t sann n mid fuurb, b` ba n fiili.

Îà kad tiiriiga fien n ka fiira. Îà fiir n bɔfiɔɔ na : « Bataka san bagu nnii. Kè taan n lɔgm ká finii n san bɔrgan na kè bahm fiolii, mà buga waama ! »

32

d

D

dagr

dag

da

d

d	d	d	d
da	daa	duu	dii

2

da
daa
duu
dii

3

ga	gaa	guu	gii
ka	kaa	kuu	kii
la	laa	luu	lii
da	daa	duu	dii

da

daba

dii

diit

di

dig !

fii

fiimu

dii

diira

hà diiran

daf

dafra

hà dafran

Biiriiga taan n mid **welee** n tirm.

Bataka taa n mid **welee** n tɔr-ka.

Hømnaka maara nn bøħoċċ buga **welee** lee, kà kir.

Bataka diira diit Hømnaka nn dig tii n
løgm dagr n tab ká maara nn daħr-ka n san
bagu. Ká lag n baanga n finii n san ka mad.
Kà baħra ħolii borgan n san bagu.

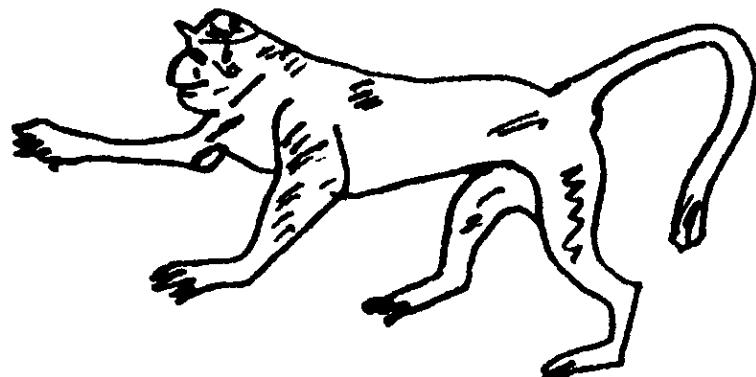
Kà taai ka n daba bá ka raagr. Bataka kura
ħuurb n fiimu ka roodg-ħu dagrn.

Daba biir biii ka bøħoċċ taa na Bataka kura
ħuurb. Daba tu-b n ka tagd Bataka kaa. Bà taai
kaa n ħuurb. Ká san borgan n baħdr ħolii kōdgu.

Bataka maara foga dig diit n to fá buga.
Kà diira ļ' tog, maara foga t bøħoċċ-ka na ká san
bagu. Ḵan bøħoċċ-ka welee lee, buga t bøħoċċ-wu
na fá to-ka dagr n tab kà san bagu. Føgwii t
bøħoċċ na : « San n baanga n bagu ! » Føgwii nn
bøħoċċ welee lee, buga kir. Bataka taan ka mad
kà dagr n tab n mid welee n bøħoċċ buga na :
« Løg baanga t` san bagu welee ! » Ká tii n
løgm baanga, bá san bagu.

33

m

waamgu

waamgu

waam

waa

waa	taa	kuu	di
waam	taam	kuum	dim

2   **waam**
      taam
      kuum
      dim

3   **waad**   taad   kuud   did
      waar   taar   kuur   dir
      waam   taam   kuum   dim

	taa	di	gii
kuu	taam	dim	giim
kuum	taamb	dimgu	l' giim-ka

¿ Ben dama dugunn ? ¿ Ben mad Batakawu kan ?

Bataka kiima buri, ka mad kà tab n kà dagr. Bataka kiima buri l' giim-ka, ká san n kad taamb kwœen. Kan kad lee n mid waamgu kad taambn, ká kuum-ku. Kà big waamgu n lag n kà tab n kà dagr n ka kiima ká buri, l' giim-ka. « ¿ Ben tuuna-ma mà maara fà big-ma waamgu ? » Bataka nn kiima ká buri ka bɔñco nnii.

Kan taana kaa lee, ká maara t sann n tuug-ka n big waamgu n taai n kun n baa. Bataka maara taan n waamgu, Hømnaka t daan n bɔñco na, Bataka biiran. Kà kiima buri nnii n kuum waamgu. Hømnaka nn bɔñco welee lee n to Batakwu dimgu. Ká maara foga t ta to-ka dimgu.

34 Kaalb buğb : h, d, m

h	h	h	h
hii	hi	huu	ha

d	d	d	d
da	daa	duu	dii

waa	taa	di
waam	taam	dim

hii	dii	waam
hi	di	taam
hi	do	kuum
ha	da	dim

lo	lii	la	la	lo	luu
mo	mii	ma	ka	ko	kuu
hi	hii	ha	da	do	duu

kad	tood	did	waad
kar	toor	dir	waar
kam	toom	dim	waam

h	huu	da	taa	di
hii	huur	dag	taam	dim
hiili	huurb	dagr	taamb	dimgu
		di	dii	
		dig !	diit	

Bataka kiima buri, fiurb sann ka tuuga-ka.
Kà kuura fiurb b` ban fiili. Kà big fiurb n b`
fiili n ka kiima ká buri.

Bataka maara foga san tiira buedb. Tiira
buedb nn tog lee, há taan haa n tuur há want
n dig diit. Diit tog, há mid korga t riir buugu
kwæen n kà korbit. Han midr welee lee, há rorm
n san borgan ka bag-ka. Han taa borgan lee n
mid waamgu kad taambn. Maara foga nn tud
waamgu hæn taambn lee, há ka kuum ka bøñco
na : « ¿ Ben tuuna Bataka kà kuu-ma
waamgu ? »

Han bøñco welee lee, Bataka taana ka kiima
kà buri ka bigd fiurb ka mad kà tab n kà dagr
fiimi ba kan. Maara foga t bøñco-ka. Bataka t
bigd fiurb n b` fiili n san n kuum waamgu
taambn.

Fogwii san n bøñco maara t tuug Bataka n
tør-ka n big waamgu, Bataka t big fiurb, bá
taai n want n baa. Ban taai lee, maara t san n
dahm dimgu n to-ku Bataka. Maara foga ta
dahra-ka dimgu.

S
S

Bà san suunb.

suunb

suun

suu

s

s	s	s	s
sa	si	suum	soo

2

sa
si
suum
soo

3

wa	wi	wuu	woo
da	di	duu	doo
sa	si	suum	soo

	suum		
suum	suun	suum	su
suuna	suuntan	suud	sug
bà suunan	suuntand	suudr	sugm !

soo	sa
sooga	safī'

Hōmnaka tuun dagr Bataka. D` ba kaar.

Bataka lōgra-d n san suunb.

Bà kura-d n tu n kuliin.

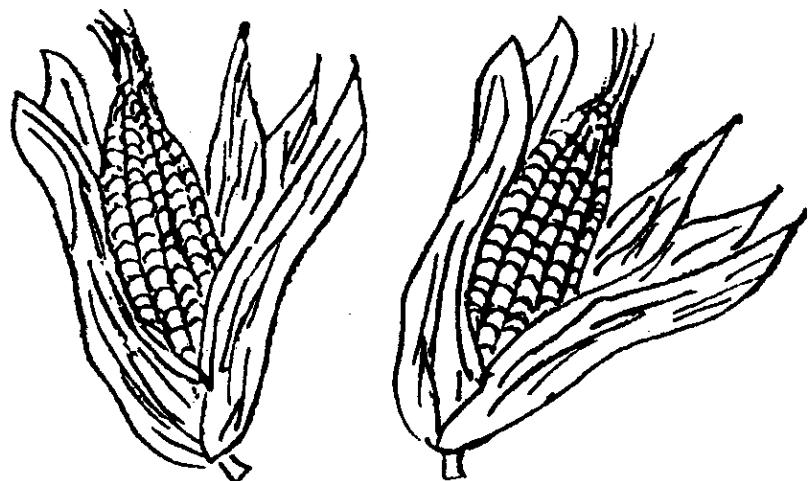

Bataka tag kà sa kaa suunb, ka mad kà dagr. Bá kad suuntand man. Ban kad suuntand man l' tog lee, suunb tiiba t bah n ka suuna. Bataka suuna ka taa børga man kan n kà waagan tiiba. Ban suuna lee, Bataka t kuum burbiir børga man, suudr sanna n kan. Suunb tiiba t bøñcc Bataka na ká sugm kan, suudr sann n kan. Suunb tiiba sann n tør-ka, bá kuum-d. Ban kur suudr l' tog lee, daba t tu-d n taan n dn Bataka saa.

Bataka sa lōgra want ban kur tii, wú n suunb tiiba bá san n wantii Bataka sa tuuraa. Bá kad, tuurwii t san n hiluu want ban kur tii. Há daan n bøñcc híá foga t daan n daam sooga saf n to Bataka sa. Wii lōgra sooga n to suunb tiiba. Bà sira taa sooga n daam l' tog, tuurwii t to-ba guriir n daam.

36

|

malħa

maiħa

mal

ma

ma	tɔ	bii	so
mal	tɔl	biil	sol

2	mal
	tɔl
	biil
	sol

3	mad	tɔd	biid	sod
	mar	tɔr	biir	sor
	mal	tɔl	biil	sol

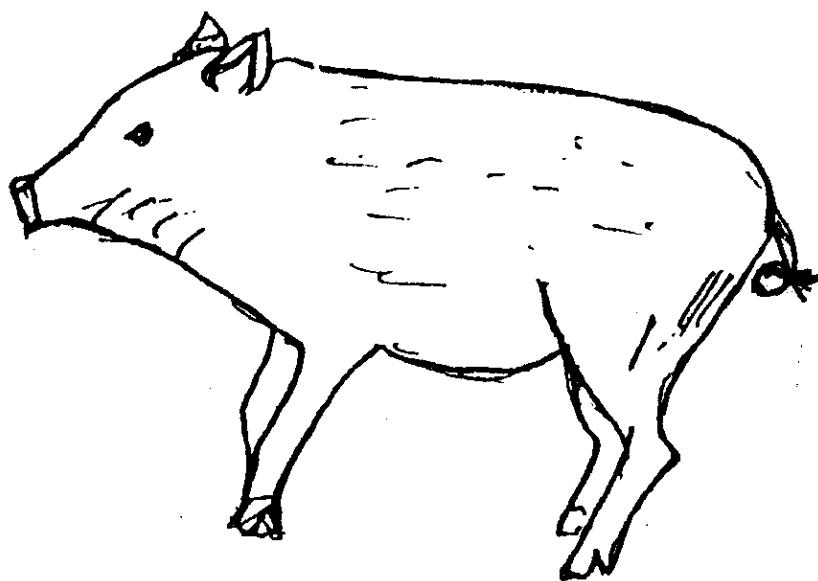
so	tɔ	bii	mo
sol	tɔl	biil	mɔl
solm !	tɔlm	biilm	mɔlgu
			waammɔlgu

Bataka n kà sawu n kà maara bà koora kol maaru n buudm malfà. Bataka maara san goor diir kpam n mid malfà nn buuna lee, bii ror ka kafì malfà. Há daan n bɔñçø Bataka sawu welee. Wii san n mid biilm bii ror ka kafì malfà. Há kad n ka sug l' giim-wu, fá saa n kulii. Há taan n bɔñçø Bataka n kà maar na bá lög bá dawant bà san malfan.

Bà diira diit foga nn dig-ba tii n tolm n lög n san malfan ka mad. Bà taai n kad n ka sug. Bà diira diit, bá nn diir n tolm tii, n fiom bii kafì malfà. Bá san n mid waammølgu mad malfà ka kafì. Bá tag-ku kú solm koln. Bataka t solm n tag kú kaa. Bataka kura waamgu kù ba mølgu bá big-ku n taan n kun n baa. Bá taan n kun, bá sa t bɔñçø na : « Biilm waammølgunkuna kafì mà malfà ».

37

ŋ

ñafaanju

ñafaanju

ñafaa

ña

sa	di	tu
sanya	diju	tuña

2
sanya
diju
tuña

3
sada didu tuda
sara diru tura
sanya diju tuña

ba	ra	to	ka
banya	raña	toña	caa
			kaal

L` ba na, n` kaal-ma wadga.

¿ N` san torgunn ? H̄iin, t sann.

¿ N` maara ba kann ? H̄iin, fà ba kan.

Bataka sa dafra goor diir hafaaju n bah-ku n bɔñcc Bataka waagan tiiba na : « Mà dafra hafaaju na n` koo-ma mà koogu ». Goor nn taan lee, Bataka n kà waagan tiiba t san n koom.

Ban koor n tog lee n ka kulaa, Bataka t kuum raja n baña. Kan kur raja n baña lee, ká n kà waagan tiiba bá bah n ka suuna ka kulaa. Ban suuna ka kulaa lee n ta kuum raja n baña.

Bá taan n kad n safm taa daam. Ln tog lee, bá kuum hafaaju n dig. Hafaaju nn biir lee, bá safm taa. Bà diira n tog, toju t niim saaga.

Toju nn niir lee, Bataka sa t bɔñcc há fog na, há da fà riir su, fà san fà bod malfia.

38 Kaalb buğb : s, l, ŋ

1	s	s	s
	suu	sa	si

2	tɔ	ma	so	tu	sa	di
	tol	mal	sol	tuŋa	saŋa	diŋu

3	suu	tol	tuŋa
	sa	mal	saŋa
	si	sol	diŋu

4	wuu	wa	tɔd	mad
	duu	da	tɔr	mar
	suu	sa	tol	mal

5	tuda	sada	didu
	tura	sara	diru
	tuŋa	saŋa	diŋu

suu	suu	tɔ	bii
suuna	suud	tol	biil
bà suunan	suudr	tolm	biilm
to	ba	ra	
toŋu	baŋa	raŋa	

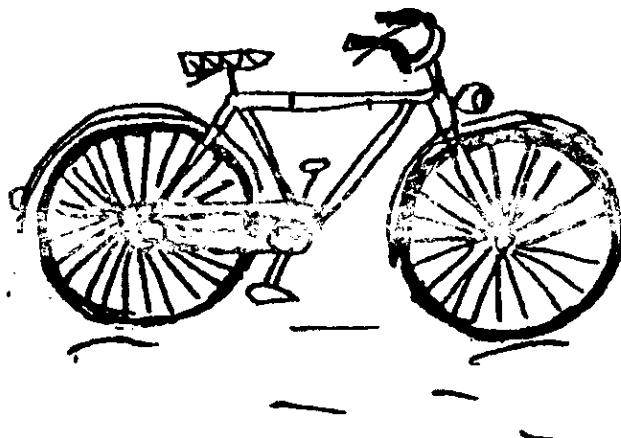
Bataka n kà waagan tiiba ba koora kà sawu kol maaru, fiá buudm malfha. H   dafra fiafaanju n kuum-ba.

Moot taara malfha kw  en. Bataka sa t b  h  c h   buga na k   san k   moog-wu moot malfha kw  en. Kan moog lee n mid moot kw  en kirga door bii t dii-ka n t  lm.

Kan m  ogr l   tog lee n ka kulaa ka suuna. K   tanj n suunb tiiba kan n ban b   ka suuna. Bataka suuna b  rga maaru. K   tud suudr fi  n suunb tiiba t daan n t  r-ka b   kuum-d. B   tu suudrii n kulii n dn Bataka saa. K   sa kura waamm  lgu k   ba taambn. Bataka kura ba  ja n raja. K   maara ta kura ba  ja n raja. B   taan baa H  mnaka t sahm-ba daam sooga.

Toju niira saaga biii. Bataka sa t b  h  c h   fog na fi   da fi   riir su, fi   san fi   bod-wu malfha.

e
E

kekeŋa

kekeŋa
keke
ke

1

ke
re
bed
wer

2

ko	ro	bod	wor
ka	ra	bad	war
ke	re	bed	wer

we		be	re
wer	ke	beda	reda
werga	ked !	hà bedan	hà redan

Foga doolg buga dugun.
Hii koodg-ma daam.
Biiriiga muudg gaant.

Hömnaka to Bataka sawu liðbiir na há dafñ-wu burgu. Foghii daan n dafñm burgu Bataka sa man. Sawii logra liðbiir fögwi nn to-wu dii n ka ked Kargan na hà dafñ kekeña.

Hà redan n ka ked Kargan na hà dafñ kekeña, Hömnaka t tag há kaa n boñco-wu na, há dafñ Batakawu werga.

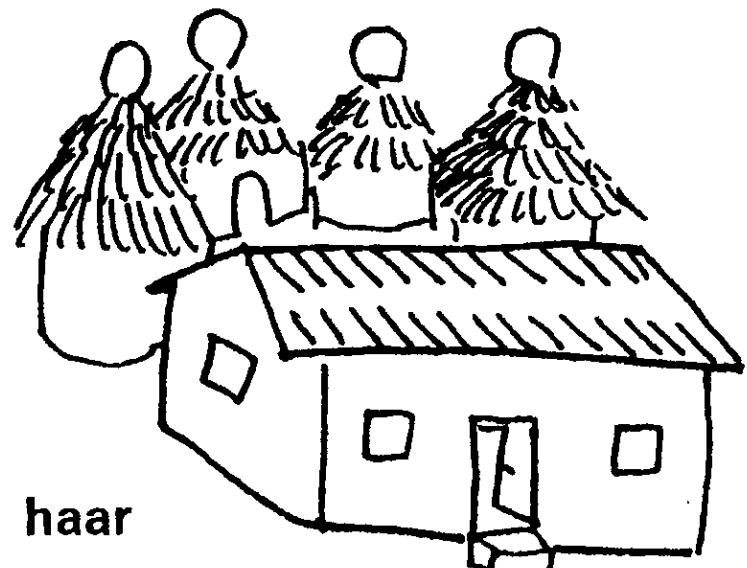
Bataka sa taai n dafñm kekeña. Hii tørg-wu n lögñ-wu kekeña, há taan n kan hà korgu. Ban tørg Bataka sa t taan n kan hà korgu lee, há lögñ kekeña n kad ká hñen n ka sol, ka sol n taan haa.

Hà taan haa, ka ba dafñ Bataka werga. Han ba dafñ werga lee, n dafñm-ka dagr na ká suunm n dimt na ká fidr.

Hömnak na : « Mà beda na bà dafñ buga werga. ¿ Kà ba tee ? »

40

h
H

haar
haa
h

1   h   h   h   h
      ho   haa   hu   hom

2   ho
      haa
      hu
      hom

3   ko   kaa   ku   kom
      mo   maa   mu   mom
      ho   haa   hu   hom

			haa
	ha	ho	haad
haa	hag	hof	haadr
haaga	haäb	hof-wu !	hä haadrn

Hōmnaka farg bogm, m' kuum.
Hà salg bogm, m' sohdgn.
Mà san na mà koodg daam, m' diñ.

Bataka n kè maara bà gool dugun. Goor diir
ká maara redan n bɔñco-ka na, ká san kè goom
bá sa man. Bataka t san n bɔñco bá sawu
welee. Wii t hoñ ká maara, há daan. Bá sa t
bɔñco-wu na : « Saa Bataka goom dugun, riir ! »

Bá sa nn bed welee lee, Bataka maara t
rorm n moñm há haar. Há reba tɔrg-wu haar
moñb n bagm-wu foga, na há tɔrgm-wu bà
maad bii.

Foÿwii ror n haadr haar n naadm want n
san kpam n buudm n moogm. Hà taana haaga
n tirm haÿb n sañm Bataka maara.

¿ Foÿwii tir haÿb haagan ? Híin, hì tir haÿb
haaga ka sañ Bataka maara.

Bataka maara n hì foga bà ba n bà haar.
Foÿwii bahdg daam biib. Sañ na há bahdg
daam biib, hì dafra kuñdr n fugdgu. Hà ta
dafra torgu na hì biim kú ni.

Hà kuñra daam n dig-m dugdgun. Hà gira na
bogm sohdg m' ku, toju t ni miiri n fugdgu.

t

Hà satra dimt.

fià satran

satra

sat

sa

sa	fi	gi
sat	fit	git

sat
fit
git

sah	fih	gih
sam	fim	gim
sat	fit	git

sa	fi	gi
sat	fit	git
satra	fitg	gitg
hà satran	hà fitgn	hà gitgn

Hömnaka to-t fint.
Hà logra want n lo-t dugun.
Korbit ba duun. Buga moogra-t.

Bataka fitg kà dimgu. Kan fitg ká dimgu lee, n kolm ká dimt n san koln n ka satra. Kà bahdg n ka satra, ká maara foga t daan ka mad wadga n mid kà satra kà dimt.

Hà taan n bôfco Bataka na, ká kaal-wu wadga. Bataka t kaalm n ree ka bôfco fôgwii na moogu gitg fá teela, fá ba mootn wii. Moogu nn gitg-wu lee, bá san n wun dögdaa. Bataka beda fôgwii na, moogu gitg fá teela fá san suunb.

Fôgwii fomra welee n sohd wadga n ka kulaa, Bataka kee satra kà dimt. Kà diin-t n lögma ká fingga n ka moog fôlîi. Kà moogra fôlîi n san lögma dimt kan diin tii n kulii haaga.

Kà taai haaga n mid ká sawu n fá teela bá san kpam. Bà taan ka ku feerb. Bà big feerbii n taan haaga l' gii-ba. Bà kad Hömnaka t ree daam n sooga n sahm-ba.

42 Kaalb buğb : e, h, t

1	h haa	h ho	h hom	gi git	sa sat	fi fit
---	----------	---------	----------	-----------	-----------	-----------

2	ke re bed	haa ho hom	git sat fit
---	-----------------	------------------	-------------------

3	bod bad bed	ko ka ke	kaa maa haa	ko mo ho
---	-------------------	----------------	-------------------	----------------

4	gih gim git	sah sam sat	fih fim fit
---	-------------------	-------------------	-------------------

ke	we
keke	wer
kekeña	werga

haa	fi	gi	sa
haad	fit	git	sat
haadra	fitg	gitg	satra
ħà haadran	ħà fitgn	ħà gitgn	ħà satran

Bataka maara n fià foga bà ba n bà haar. Fögwiì haadra haar n maantr fiá want ka ked kpam. Hà bafdg daam biib. Safi na fiá bafdg daam biib fià dafra kufdr n fugdgu n torgu.

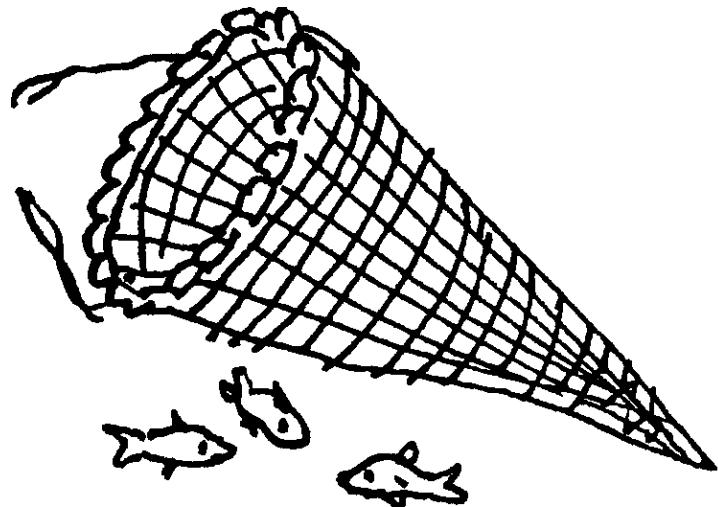
Toju safi n ka ni, fögwiì t rorm n fiogd miiri n lo dugdgun. HÀ kufra daam, l' tog fiá dig-m ka lilg kufdr n bafga. HÀ gira bogm ku. HÀ deedg fugdgu fién. HÀ bagra-ku n tud kú fién duun torju t nii-ku.

Bataka daan kà maara man n mid fiá san Kargan na fià dafi kekenja. Ká saa n kulii kaa n mid kà sa kad haaga fià teela t daan fià man. Hòmnaka, Bataka sa foga ree fiá dugun daam sooga n daan n ban. Fögwiì bafdg-ba daam safb, bá fiom bá hof suunb werga. Bà fiomra welee n saa daam, teelwii t solm weem fiaa n lògm fiá dawant. Bà san suunb n kuum feerb. Bà big feerbii n taan n bn haaga.

Bataka ba tag bá kaa suunb n fit ká dimgu n kolm ká dimt n san koln na kà satr. Kà bafdg n ka satra, ká maara foga t tag ká kaa koln ka mad wadga na Bataka kaal-wu-ka. Bataka kala wadga n ree ka bøñco na moogu gitg fiá teel fiá ba n moot wii. Fögwiì nn fiomr welee n sofđ wadga n kulii n san bøñco bá reba welee.

43

ny
Ny

nyaab

nyaab
nyaaa
ny

1 ny ny ny ny
nyaaa nya nyuh nyi

2 nyaa
nya
nyuh
nyi

3 saa sa suh si
haa ha huh hi
nyaaa nya nyuh nyi

nyaaa nyaa nyaa nyah
nyaab nyaabii nyaal nyana
nyaabii nyaalm fà nyanan

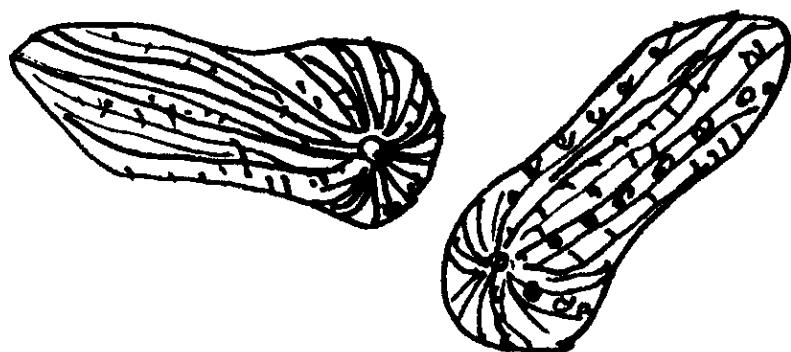
Bataka reda goor diir n san satrb koln ka mad fingga na kà moog fòlìi. Kà satr l' tog kà bafid fòlìi mooğb. Ká maara taan n san kol n d' kwæen n bafid nyaab n rorm nyaalmn ka mad nyaab b' ni n fòlìi n fut-hi. Bataka geedg n mid fòlìi ba kòdgu, ká san n tòr-wu, bá tigii-hi n lo kirgun.

Bataka nn tòrg-wu l' tog lee, fá sañm-ka fòlìi. Ká taan haaga n mid ká nya t san kol na fà ri nyaalm. Ká nya nn riir nyaalm lee, ká to-wu fòlìi n bøñç-wu na : « Må maara sira-ma-hi. Må nyana fà moog fòlìi n nyaab. » « ¿ Nyana fá moog fòlìi n nyaabii ? » « Hiin, må nyana fà moog fòlìi n nyaab. »

Bataka sa taan n, ká nya t bøñç-wu na fá bag Batakawu nyaab fà moogm fòlìi.

Bataka nya nn bed-wu welee lee, fá sa t san n bøñç fá teel na : « Rog-ma nyaab mà to mà buga kà moogm-ma fòlìi. Kà nyana kà maara mad nyaab ka moog fòlìi kòdgu. » Teelwii rogra nyaab, fá kulii n bn n to Bataka. Bataka nn nyan nyaab lee, ká ham biii.

ɛ
ɛ

fəhīma

fəhīma
fəhī
fə

1	bəd	fəhī	həhī	mə
	fəhī	bid	fihī	hihī
	həhī	bəd	fəhī	həhī
	mə			me

2	bad	fahī	hahī	ma
	bid	fihī	hihī	mi
	bəd	fəhī	həhī	me

bə	te	te	he
bəhī	fəhī	tehīra	hehīra
	fəhīma	hà tehīran	hà hehīran

T` san Kargan na t` dafi kekenja.
T` ba t` ko fefima.
T` fefima ba hom.

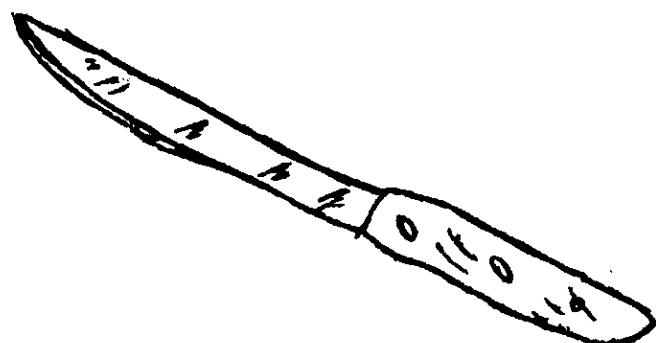

Bataka maara da koora fefima hom. Ha faara fefima, ha ba kodgu. Ha foga tu-ha l' giim-wu, ha diin-ha. Bataka maara mehra buugu. Ha mehra buugu n tog, ha doogm fefima buuguu ni. Ha doogra fefima buugun n tolm-ha n to ha fog na ha fuurm gaant.

Bataka maarwu n ha foga ba taan haaga, kan san kpam n mid ba buga t saa ka haar n san Batakaa n hem ba fefima. Ka hehra fefima n tagm kodgu, bessii t mug-ka. Bugee mooc na ka ba tagm fefima. Homnaka t bohoo-ka na ka reen ka gelmga na ha hiluu. Ka reen ka gelmga fefimraarii ba gelmgee hem. Homnaka nn nyan welee lee n hoii ka nya, maara foga t daan. Homnaka t bohoo-wu na : « Nyana buga nn daan n hem t` fefima. Ka hehra-ha n tagm-ha, bessii t mug-ka. San-ka n dogdaa, bessii saa-ka ! »

45

j
J

juuga

juuga
juu
j

j	j	j	j
juu	jii	ji	ja

2

juu
jii
ji
ja

3

ħuu	ħii	ħi	ħa
huu	hii	hi	ha
juu	jii	ji	ja

jii   ji   ji   ju   ju
jiim   jit   jim   jum !   jugu

Bataka fiera bəfii həm. Həmnaka san-ka n dəgdaa. Dəgda beda kà nya na fá sahm-ka namt n diit t` ba t` bee t` si-ka jiim. Ḥan bed kà nya welee lee, fá taan haaga n bəfīc fá sida. Wii t mug kərga n git ká lakwəen n juuga. Ḥan kur kərga n juuga lee, jiim Bataka nn bagm mii t rorm kərgee lakwəen. Há sa həfīra kərga n kit-ka n juuga n to-ka Bataka nya.

Ḩan to-wu iee, fá naadm fá jit torga n fuurm jit. Jit nn biir lee, fá tirm hağb n sahm Batakawu hağb n lo-wu jit n namt. « Jum, mà buga ! » Ká nya nn bəfīc-ka nnii.

Maara foga t san n luud Bataka bəfii. Ḥan luudg bəfii l' tog lee, fá kulii haaga. Ḥà taai n mid fá buga t həfī fəfīma hirmr ba kan. Kà tagm fəfīma l' tog, ká ləgm hirmr n ka tagma n git ká gelmgā jiim t ka ror. Ká nya nyana welee n bəfīc-ka na ká hug jīm. Kà hug jīm n moom kimm. Ká nya t bəfīc-ka na : « Tii nnii, ləgra fəfīma ban sir-ma na mà fuurm jit fée n tagma. »

Bataka maara buga reda n duun ka mad juuga n san git ká nabiir, jiim t ka ror kədgu. Ká nya t ləgm-ka n san-ka n dəgdaa ka bəfīc buga na kà ba tətəft.

46 Kaalb buğb : ny, ε, j

1 ny ny ny ny
nya nyu nyi nyɔ

2 j j j j
ju ji juu ja

3

nya	fεñ	ju
nyu	mε	ji
nyi	fεε	juu
nyɔ	fεm	ja

4

sa	ku	fi	ku	ka	su
ha	mu	fo	ka	ma	hu
nya	nyu	fε	kε	ja	ju

nyaa bε juu ji
nyaab bεñii juuga jit

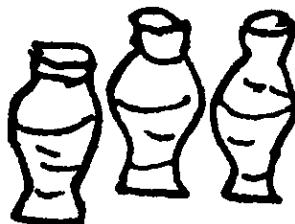
nyaa	fε	nya	mε
nyaal	fεñ	nyana	mεñra
nyaalm	fεñma	ḥà nyanan	ḥà mεñran

Bataka maara məf̄ra buugu, fá fōgwu n fà nya bá rii-wu nyaalm, fà bi butant. H̄à məf̄ra buugu l̄ tog, fá doogm kú ni fəhma.

Bataka maara reda goor diir n hof̄-ka n kà tuurmba na bá san f̄olii mooğb ka mad finii n kirgu. Bá taai koln, Bataka maara t t̄ogd nyaab n reen nyaabii nyaalmn n fut f̄olii, Bataka n kà tuurmba bá daan h̄ ka moog f̄olii ka loo kirgun.

Bà taan haaga n f̄olii. Bataka nya f̄era f̄olii n fuurm jit n tirm hağb n safim Bataka. H̄à hof̄-ka n to-ka diit. Bataka baf̄dg deb n tan n hirmr hağbn. Kà f̄era f̄olii ni kiiga n kà ju, bii t kuu ká gelmḡa. Ln kuu ká gelmḡa lee, bəf̄ii t mug-ka. Ká nya nyana bəf̄ii t mug fà buga, fá l̄ogm-ka n san n kan d̄ogdaa.

Bataka maara buga waama k̄odgu. Safla nnii kan mi. Ká nya beda-ka na ká san kol kà riin-wu nyaalm fà tir, ká kirm n l̄ogm juuga n rorm duun n san ka safla. Kà l̄ogra juuga na kà gitg bii n titm n gitg ká nabiir jiim t ka ror, bugee t ka m̄oo. Ká nya nyana welee n hof̄-ka n lo-ka jim, ká m̄oom kimm. Ká nyawii t bəf̄iç̄-ka na : « Juugee f̄era-v tii nnii. Ba t̄ot̄ft. »

soi

bai

soi	bai	kua
fəi	rai	fua
dui	sai	tuaa

sooga
soi

duuga
dui

suunb tiiba
suunb tia

raŋa
rai

baŋa
bai

butaaga
butai

tu
tuaa
hà tuaan

Bataka maara tag suunb tiiba kaa. Bà taai duin l' gii-ba, bá kad n nyim nyaalm hóm n ta bahd suunb.

Suunb tiiba taara duin, Bataka sa t kuum feerb n raja. Bà ta kura feerb n rai kódgu dui fién.

Bà raag l' tog, Bataka maara fiogdg feerb n ka tuaa-b. Hà nyana na feerb ba jeegu, fiá dool-b.
« Bataka maara ! ? Héna ben nnii ? ? Tuaa feerbn ? Feerb ba jeegu. » Suunb tiiba nn bøfícc-wu nnii.

Suunb tiiba tørg taa n big feeri n taan n hin n rai Bataka saa. Bà løgra feerb n rai n to Bataka sa. Bà ta løgra feerb b' tel bii n to fiá teela.

Bataka sa beda suunb tiiba na bá kad, l' ba na wii nnii suunb tia. Bà san wii jana. Suunb tia biil daam, bá nyim. Bá kad, Hømnaka t ree soi hitaf n jefl. Suunb tia t løgm sooga n weerii suunb tiiba, bá nyim kee sañ'. Bà nyira soi n daam l' tog, suunb tia t weerii-ba guriir n daam. Bà nyira daam l' tog, suunb tiiba t ka ror ka kulaa bá hai.

Bataka kura banja fint kwæen n tool ká butai na ká kura banja. Ká butai nyana banja, l' fiém-hi hóm. Hí kaad fint kwæen n kuum bai kódgu. Hí kolm bai n to Bataka n kad n ka hød suunb tiiba.

Ban taan lee, Bataka n ká butai t løgm bai n to Bataka sa. Hà sofídg bai n bøfícc Bataka nya na fiá si bihii daam, hì nyi. Hømnaka ta sira-hi fefíma, hí raarm taa n ka kulaa hí hai.

W

nanawda

nanawda

nanaw

nana

na	jo	ra
naw	jow	raw

2	naw
	jow
	raw

3	nam	jom	ram
	nad	jod	rad
	naw	jow	raw

ta	jo	ra
taw	jow	raw
tawr	jowdra	rawd
	bà jowdran	bà rawdgn

Bataka kəfira boogt. Kà nyana liëbiir boogt soħbiin. Kà nyana na liëbiir hera-ka kōdgu, ká ree d` ni n tōlm jaħi n to ká nya Hōmnak na fá daħi-ka feegu n kulkulnt. Ḵà ta daħi-ka nanawda kà fidr ka ked bina.

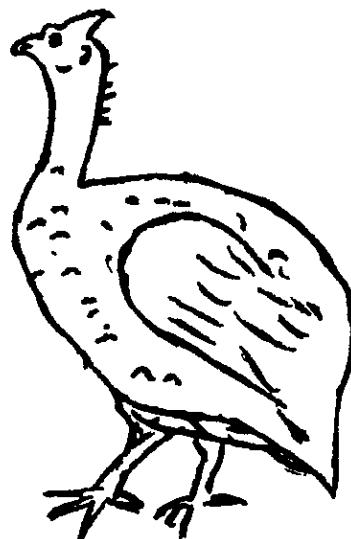
Hōmnaka daħra feegu kú ba niigu n kulkulnt niit trefi n daagu. Ḵà daħra nanawda n to Bataka. Ká rawd ká dugu h lo nanawda ka sug bina.

Bataka maara foga daħra nanawda n lo fá dugun ka sug bina. Goor diir fià taan kpam n rawd n jib fá dugun n mid nanawda door l' gid-fa, juuga ba fá man. Ḫan nyan welee, l' weer-wu biii, fá rorm ka mad juuga n mug buga na fià kuu-ka n juuga. Føghii nn kenm fá man, fiān nyan welee n soħd buga n ka jowdra-wu na : « Waa bugee ! » Føġwii nn bøħċċ-wu nnii. Maara foga ree nanawda n werii føġwii, wii nn nyan welee lee, l` ba fiex-wu hōm. Ḫá ka jowdra-wu n bøħċċ-wu na kà kofl bii hōmb. Maara foga nn fiomr føġwii nn bøħċċ lee, fá ka mōo ka bøħċċ na tawri diira mà feħmt, mà buga lōgra mà nanawda n kofl-fa. « Mä buga kofl mà nanawda, tawri t jum mà feħmt, l` ba na mà fiex laa. Mä kunyōqunkuna ! ».

49

kp

Kp

kpaangü

kpaangu

kpaan

kpaa

kp

kp	kp	kp	kp
kpaa	kpeer	kpam	kpen

2

kpaa

kpeer

kpam

kpen

3

waa	weer	wam	wen
baa	beer	bam	ben
kpaa	kpeer	kpam	kpen

	kpee	kpe	
kpaa	kpeer	kpena	kpa
kpaab	kpeerfi	ḥà kpenan	ḥà kpafì

Bataka sa joor kpaab na bá koo-wu kpeerfi. H̄à reda n san kpam na fà bag kpeerdabia ka sug kpaab goor. Kpaab goor taan, kpaadba t rorm weem n san n koom n h̄om kpeerfi. Ban koor n tog lee, n kpen n dan kad daam man.

Ban kpen haaga, Bataka sa t mug kpaangu n k̄orga n k̄odaagu n to-ba, bá kuum-t. Bà h̄efra kpaangu n k̄orga n k̄odaagu n kidm-t. Bà nyana kpaanguu ni n k̄orgee ni k̄oolea. Bà dig-t n fuurm jit n tirm haÿb n jum. Bà diira diit Bataka maara kpañ'. Bataka sa nyana maarwii kpañ', h̄á b̄ñññ na : « ¿ L` f̄er lan nnii t` jum diit Bataka maara kpañ ? ¿ H̄à ba tee ? » « Tn koor kpeerfi n dif lee, h̄á san h̄á kpam na fà da nyana b̄ññku ». Hii nn leedg-wu nnii.

Bataka maara kpen kpam n dool h̄á kpamna want. H̄à san na fà hiluu kpaangu han da dafñr n riw buugu kwæen kuu n mid bá rawdg kpaangu, kú rorm. Han nyan welee n miig na h̄á buga rawdgn. H̄á hoñ-ka n h̄edr-ka muñu n b̄ñññ-ka na ká miig rarm. H̄á wen saa-ka, n b̄ñññ-ka na ká bag-wu kpaangu weem. Ka lag welee kà kpañ kà di diit jana goorii.

50 Kaalb buğb : oi, εi, ui, ai, ia, ua, w, kp

ra	na	jo	kp	kp	kp	kp
raw	naw	jow	kpaa	kpeer	kpen	kpu

2

soi	tia	raw	kpaa
fεi	fua	naw	kpeer
dui	kua	jow	kpen
bai	tua		kpu

3

ram	nam	jom	sim	dam	kom
rad	nad	jod	sid	dad	kod
raw	naw	jow	siw	daw	kow

raŋa	sooga	ti	kpee
rai	soi	tia	kpeer

                                    fà tian   kpeerfì

na	jo	kpe
nana	jow	kpen
nanaw	jowd	kpena
nanawda	fà jowdran	fà kpenan

Kpaadba koora kpeerfi Bataka sa. Ban koor lee, kpalmmba tagd bà kaa ka hoow kpeerfi. Kpalmmba hoowra kpeerdabia l'dif.

Bà tolg kpaab weem n ka kulaa n bafid n ka raagr. Bataka kura raja, ká butaaga kiiga t kuum banja. Kpaadba nn nyan welee lee, l' fiem-ba hom bá ka raagr ka filwa moot kwesen hom. Bà kpen haaga ka ku bai n rai kodgu n lag n feerb. Bà logra bai n rai n feerb n to Bataka sa. Wii sofidg want n bofio kpaab tii na : « Mà kee mà bi daam mà hof-n n` daan n` nyi suundaam ».

Hà hof Homnaka na fá ree kpaab tia sooga fà to-wu. Fogwii fiera welee n ta ree soi n to-ba. Bà nyira soi l' tog, Bataka sa t mug kpaangu n korga n kodaagu n to kpaadbee. Bà kura want n kidm-t n fuurm jit n tirm haëb. Bà nyana kpaanguu ni n korgee ni koolea. Kpaadba diira diit n nyim daam guriir, l' tog bá ka ror ka kulaa bá hai.

Bataka fidra kà dimt n kà nanawda n rorm ka ked kà maaraa.

Kan ked ka fidr kà nanawda lee, ká nya Homnaka t hof ká kaa, ká hom. « Bataka ! ¿ Ked tee ? ». « Mà keda mà maaraa » Bataka nn leedg-wu nnii. « Hai, daana ! Bag-ma booku mà fie banyana mà for jit ! » Ká nya nn joowdra-ka nnii.

Bataka juul banyamb n sofim booku. Kà hofinta banyambn, bii dama moot kwesen. Kà hoftn n san n ka wii moot n tud kpaangu fén kù ba sofgrn, koolea ba kan. Bataka nyana kpaangu ká maara nn bag kuu, ká solm n san n bofio ká maarwu welee.

51

V

V

viigu

viigu

vii

v

v	v	v	v
vii	vid	vaad	vuu

2

vii
vid
vaad
vuu

3

jii	jid	jaad	juu
kpii	kpid	kpaad	kpuu
vii	vid	vaad	vuu

vaa   vi
vaat   vit

vi
hà ba vid

vuu
vuugu

ti
tivaa
tivaat

Kpaab vuugu taann. Bá koom duura n róm buri n fei n fiafaant n dómii ménmii buuni kwéen. Bà sôhl vaat ka lóo-t ka sah-t diit. Bataka sôhl vaat ka lóo bá buri n lag n kà fëegu.

Goor diir Bataka fëegu t fet n rorm buugu kwéen n san n mug daawhii tivaat koogu n jum. Daawwii daan n hof Bataka sa n san n weerii-wu fëegu nn diir tivaat lee. Bataka sa kpen n kpalm fiá buga n bôhco-ka na ká mug fëeguu hóm. « Miim na kpaab vuugunkunan, bà reewa dóm ka sôh vaat ka lóo-m ! »

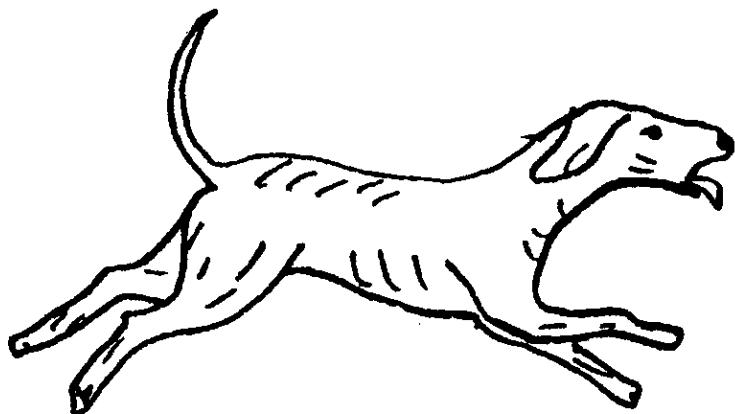
Bataka san vaat sôhb, waağb t nyaħd-ka, ká moom kimm. Kan mōr lee, ká reba t sann : « Vena ! ? Mōo na laa ? » « Waağb nyaħdg-ma. » Bataka nn leedg-ba nnii.

Bà lógra Bataka n ka mad-ka haaga. L` taara jabr fiex, viigu t moom tiibn. Bataka sa fiomra viigu nn mōr lee, fiá rorm n san fiá tuurfii man n tħoġjii-wu welee. Wii beda-wu na : « V` haaga kpaħi hóm. L` ba na v` vid ». « ? Mä vid tee ? ? Mä lög ben mä fi eit ? » Bataka sa nn tintg fiá tuurwii nnii. « ? Tinta-ma lan nii ? ? Kpaa mi na t` korgu ka viigu t mōo jabr v` haar fiex, dogiigan ? Viigu nn mōr lee, kù werii-v na kuum ba v` haaga. L` ba na v` bag burgu n kpaangu n kɔrga n kɔdaagu v` fi eit weem v` haaga. » Bataka sa tuura nn bed-wu nnii.

Bataka sa fiera vit fiá tuurwii nn bed-wu tii. Buga bɛħii t hod bogm. Bɛħii nn hodg bogm lee, Bataka sa t saa n lōgm fiá buga n san n kan dōgħdaa. Dōgħda taadm buga, bɛħii t went-ka.

gw

Gw

gwεεga

gwεεga

gwεε

gw

gw	gw	gw	gw
gwεε	gwii	gwiħ	gwee

2

gwεε
gwii
gwiħ
gwee

3

kρεε	kpii	kpiħ	kpee
vεε	vii	viħ	vee
gwεε	gwii	gwiħ	gwee

		gwi	gwee
	gwεε	gwiħ	gweed
gwii	gwεεla	gwiħii	gweedma
gwiir	ħà gwεεlan	ħà gwiħiin	ħà gweedman

Gwëëga gwifiib ba hòm, blañb kaa gwëëga kiiga
haar fiën n nidba jugun, ka bá jibii duunin n doot.
Gwëëga hefïla nidwu kpam ka raagr bagu laa suunb.

Bataka sa nyana gwëi hòmgu n bañd gwëi gwihiib.
Há gwëi ba saw. Hì hefïla-wu kpam n bagu n suunb.
Gwëi kua kpamdom : Hòmii n rai n feeri ka tòc-wu.

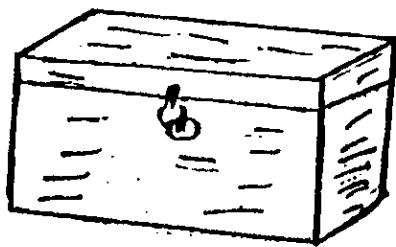
Gwëi talmt kaa nnii, nidba nn sol Bataka sa haar. Ka
bá tom-v kan, v` fuut t ka buda. Hii daa toolg-v gweët na
v` biir Bataka sawu laa Homnaka, v` san, l` ka kpañ na v`
gwëël. Gwëihii kpañ ná hì fiom biiba beraa n duun ka
gwëëla, l` ba na hí dee-ba. Gwëihii nn ba talmt ka deer
nidba welee lee, l` fiëna Bataka sawu hòm.

Goor diir gwëihii bagra gweët n to-wu. Welee nnii
fiafakuuda nn tulg fiá buga namt na ká gweedm-wù.
Bugee gweedma namt ka geta n Bataka saa duun, ka
toola na kà gweedma namt. Gwëihii nn fiomr gwëëlb
lee, hí rorm haaga n dee-ka, ká ka sol n luurm, ká gwiir
t fiem nödgu, jiim t ka ror, ká ka kpaa bea na kà gwëël.
Kà giida na kà mòo ka kpaa bea. Gwëi mug namt n jum
n solm haaga.

Namgweedmta bugee vidgn n kulii, kà gwiir ba n
nödgu, namt kpañ n boñco namgweedmt na : « Må geta
Bataka sa duun, gwëi t dee-ma, má luurm, mà gwiir t
git, hí jum namt ».

Namgweedmta lògra-ka n san dògdaa na bá
taadm-ka. Dògda fiôda-wu wadga na fiá dafï raga.
Namgweedmta lògra wadga n sann n to Bataka sawu
wadgee ka boñco-wu na : « To-ma liëbiir safi må dafï
raga, lee v` faad-ma namt v` gwëi nn diir tii jugun ».

k

ħadakja

ħadakija

ħadak

ħada

ħa

da	ka	cs	la
dak	kak	sok	lak

2	dak
	kak
	sok
	lak

3	dag	kag	sgs	lag
	dam	kam	som	lam
	dak	kak	sok	lak

ka	du	ka	cs
kakaa	duk	kak	sok
kakaarii	dukja	kakra	sokla
		ħà kakran	ħà soklan

Bataka maara san Kargan na fià dafi kekeñja n lag n dafim fiá fógwu fiadakja. Ha kpen n fiadakja n to fiá foga, fiá lo-ka fiá dugun.

Bataka maara foga kakra kakaarii ka gweedma, n lögmi liëbiir n togd dukjan n taag fiadakjan, n dee fiá dugun kanjkaglii jugun n faaga.

Bá buga nyana goor diir Bataka fidr nanawda ka ked bina, l' sôkl-ka hòm.

Ln sôkl-ka lee, ká rawd ká nya dugun n deeg fiadakja kanjkaglii jugun n faaga n rawd-ka n tagd dukja n ree liëbiir n san dafim nanawda.

Ká nya kpen n san fiá dugun n deeg fiadakja n mid dukja ba kan liëbiir kpaf'.

Maara foga nyana welee n hof fiá buga : « Må buga ! ¿ Mir tee liëbiir n dafim nanawda n ka fidr ? Kpaa sôfî boçgt ka gweedma. ¿ Lag baawra må liëbiir n san dafim v` nanawda ? Ka da lög juuga n kofl marfa. Må buga ven, sôkla nanawda hòm ! ¿ Wen tomr-v bab ? ¿ Må meedra-v na v kuu man ? Maan weerii-v bii v` nyaana. » Ká nya nn boñcoo-ka nnii.

54 Kaalb buğb : v, gw, k

v	v	v	v	gw	gw	gw	gw
vuu	vaa	vid	vii	gwee	gwii	gwiñ	gwεε

la	sa	ka	3	lam	səm	kam
lak	sək	kak		lag	səg	kag

vuu	gwee	lak
vaa	gwii	sək
vid	gwiñ	kak
vii	gwεε	dak

jid	jii	jaa	jee	jii	jεε
kpid	kpii	kpaa	kpee	kpii	kρεε
vid	vii	vaa	gwee	gwii	gwεε

vii	vi	vaa	gwii	gwεε
viigu	vit	vaat	gwiir	gwεet

du	ha	gwee
duk	hada	gweed
dukña	hadak	gweedma
	hadakña	hà gweedman

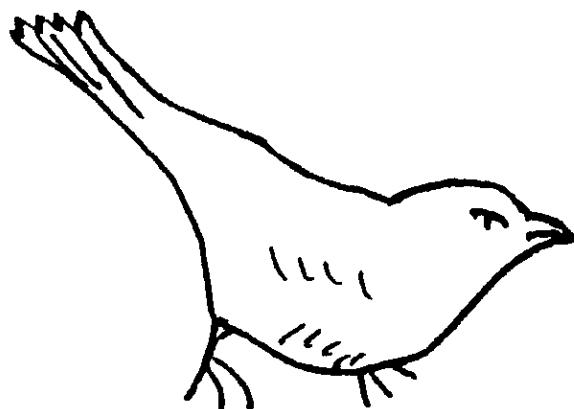
Hōmnaka dafl tiira ka kakra kakaarii ka gweedma. Ka fiá gweedm l' tog, fiá lōgm liébiir n togd-d dukñan n taag fiadakñan n gar n dee-ka kañkaglii fién n faaga.

Namgweedmta daan na fià sofđg liébiir l` bafř na Bataka sa gwéi bagra gwéet. Hì dee buga kà gweedma namt, ká luurm, ká gwiir t fiém nödgu. Ká gwiir nn fier nödgu lee, namgweedmta t lōgm-ka n san n kan dögdaa.

Bataka sa nyana gwéet buu-wu tulgu, liébiir kpañ fiá man, fiá hof Hōmnak na fiá bag-wu liébiir, fià to namgweedmta. Hōmnaka daan n liébiir, Bataka sa t sofđ-d ka tōo namgweedmta. Bataka sa teela kena haaga, fià foga tofđ fiadakña, bá ren moothn.

Hōmnaka tuug fōgwii n sofđ-wu fiadakña n lo-ka dugun. Bá kad, Hōmnaka t sañm-ba nyaalm, bá nyim. Ban nyir nyaalm l' tog lee, Bataka sa teela t bōñcōñ fian kpen b' kaa bii : « Må fiera bëñii hōm. Hii beda-ma na må kpen må vid ». « Bataka ! Sofđg burgu v` bafř-ku duun v` lo-ku vaat ! Dogiiga da fiera-ma må haagankena, l` bafř n vit gwéet, waađb da nyañdg Bataka, l' saa viigu t moçm tiibn. Goorii må da kpañ haaga. T` da san Bataka maara kpam, l` ba na fià da joor-t kpaab na t` koo-wu kpeerfi. Må vidran. Vitii ba tørg-ma. Bëñii t gwéđ n kwéen, má saa n san buga n dögdaa. Dögda taadm må buga bëñii t went-ka. » Bataka sa nn bed fià teelwii nnii.

ημ
ημ

ημενγα

ημενγα
ημεν
ημε
ημ

ημ	ημ	ημ	ημ
ημεν	ημεε	ημι	ημεεν

ημεν
ημεε
ημι
ημεεن

ηεη	ηεε	ni	neen
κρεη	κρεε	κρι	κρεεν
ημεη	ημεε	ημι	ημεεн

ημεε	ημε	ημεе
ημεεга	ημεеѓ	ημеен
ημεеѓб	ημенга	ହା ନୁମୀନାନ

Bataka maara foga logra fà buga, bá san kpam tivaat ñmeeëgb. Bà taai n bañd ñmeeëgb. Bugee magii ñmeeëgb, kom t kuum-ka. Kà jefran, kà kpaa fëna ñmeeëgb. Ká nya nn nyan welee lee, n ka kof-ka tana ka bëfio-ka na : « Hëm ñmeeëgb ! » Buga ta magii ñmeeëgb n vid ka bag bii wo kà di.

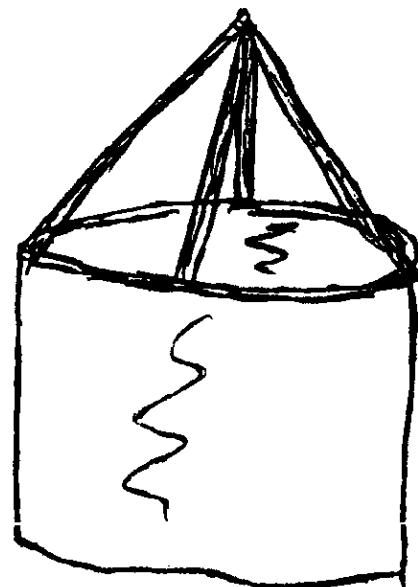
Kà nyana ñmenga t daan n safint taambn. Ká san n kà kodia taambn, ñmenga ba kan. Kà juul ka kpaa dama kimm. Kà taai ñmenga man n teed na kà mug ñmenga, ká vid. Ñmenga vidgn, bugee t tefid taambn n kafid ká taagr. Bugee nn tefidg taambn lee n moom ñmeeëga kimm. Ká nya fomra ñmeeëga n sann n foggd-ka n big n san n kan fifiigu tiaa.

Hà taai fifiigu tiaa, wii t soñd-ka n dool-ka, kà moç ñmeeëga. Fifiigu tia beda ká nya t sal bogm n dig nyaalm. Mii biiran, fifiigu tia t bañd n ka fihaa ka darwa taagr kimm, buga na kà ñmeen, l` kpaa fëb, ká moç ñmeeëga. Fifiigu tii na : « Daa moçma ! Ñmeena ! Wiiru ba fù difi, ñmeeëgee ba kà gii-v ».

Bataka maara foga kulii haaga n bëfio fà sidwu welee. Fifiigu tia doolg-ba fà man ka sug taagr daa nan togla.

ŋ

seŋr

seŋr

seŋ

se

se	buu	gəñ	ta
sen	buun	gəñŋ	tan

2

seŋ
buun
gəñŋ
tan

3

sed	buud	gəñd	tad
ser	buur	gəñr	tar
seŋ	buun	gəñŋ	tan

buu	ta	gəñ
buun	tan	gəñŋ
hà buunŋ	bà tan n taa	gəñŋla
		hà gəñŋlan

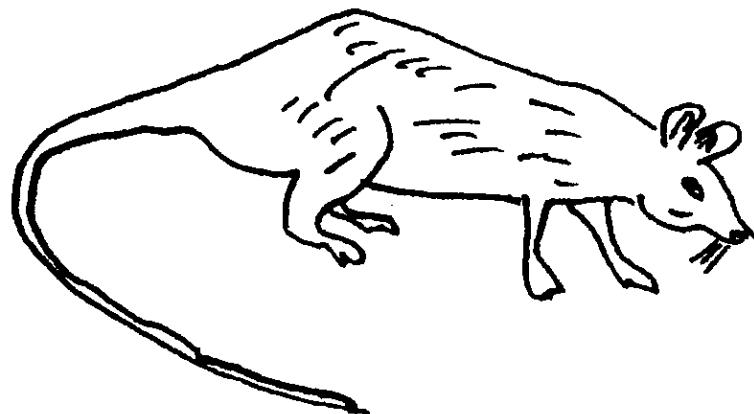
Bataka sa da beda kà maar na fá saa fá nyabuga n dugu, fá riir fá mèfí. Maara nn da fiomr welee lee, fá kad n diil lan nnii ln ba na fá fie fá mèfí haar lee. Hà da san fá sa teela man n bɔñcc-wu welee. Wii t werii-wu rarm. Hà da mèfíra haar, l' tolm-wu dugdgu. Há reba tɔrg-wu, fá mɔñm dugdgu. Hà bagra filb want : fahi n nyii n kpahiiri. Há reba rogra-wu nyii. Há joor nidba na bá fil-wu. Nidba daan filb hɔm.

Bà kotg dugdgu fén na bà fahlg sejr. Bataka maara to fahi finaa na bá fahlg sejr. Bà fahlg sejr. Bà lɔgra gaŋgand n kaŋkaglìi hinaa n bɔm sejr. Bataka lɔgra fahu n ka teeda, daawhii t bɔñcc-wu na : « Gɔñj! fahu ! » Bataka nn gɔñjla fahuu lee, daawwii t daan ká man n dan ka weraa-ka ln ba na ká gɔñj lee. Bà gɔñjla fahi fí tel fii, bà fahla sejr.

Bà fila l' tog, Bataka t ka kulaa n taŋ maara buga kà kpena gilma, ban film kaa kà kpaf'. Kà taŋ n maara buga n gwεεl n kan ka bɔñcc-ka na : « ¿ Kpaa buuŋa v` reban ? ¿ Nidba daan naa n fεm sejr ŋmeeëgb n film v` ba tee ? »

Buuŋ v` sawu n v` nya, lee v` hiidg tant fén !

y
Y

yuuga

yuuga
yuu
y

y	y	y	y
yuu	ya	yen	yu

2   **yuu**
ya
yen
yu

3   **duu**   **da**   **den**   **du**
juu   **ja**   **jen**   **ju**
yuu   **ya**   **yen**   **yu**

yu		ya		ye
yum !	yuu	yat		yen
	yuuŋ	yatg		kayen
	hà yuuŋn	I' yatgn	buga	kayen

Huraawu n buga kiiga bà da kiaa n taa l` bafr n kà hidr kaa. ¿ Ben kaa nnii ban hof-ka na Huraabayatgmararma ? ¿ Bugee red n tee bá ka hof-ka hidr, wii ba bafdg-ka fià red ? Bà kedan na fiá bafdg-ka hidr, ká kuum, bá ñmit haaga, ká himt. Kan fiëna nnii, kakefinan n dan bernj. Ká nya t saa n bafid-ka na Huraabayatgmararma.

Bii hiihi daan n kaad huraa haar n ka raagr bai. Huraa fiomra hí hof kiiga na Huraabayatgmararma. Han fiomr welee lee n hof-hi. Hí daan. « ¿ N` hof wen na Huraabayatgmararma ? » Bugee t werii kayen. « ¿ Wen to-v hidrii ? » « Mà nya. » Kan leedg huraawu welee lee, fiá bøfco-ka na, ká lög banja, kà ritg-wu-ka. Kà ba kir. Ká san børgan n mug gonyand n dan to huraa n bøfco-wu na fiá ritg-ka-d.

Bugee yuuñ huraa. Kà yatg-wu rarm. Kan yatg-wu rarm lee, huraa t diil n yum na l` ba na fiá ku bugee.

Huraa joor yuuga na ká tii-wu vad. « Daa biir fii », huraa nn to bafib nnii. Yuuga magii tiib l` giim-ka, ká rorm n ka kulaa. Huraabayatgmararma t yum-ka, ká ba n tant, fiá hof yuuga t daan. « ¿ Manan n tee ? » « Huraa yuuñ-ma na mà tii-wu vad. » Bugee t safm yuuga daam n jowdr-ka na ká tig vadbi kà taan n bn kà haaga.

Vadb nn tolg lee, huraa t hof bugee, ká daan, fiá werii-ka jarga. Na kà kadaan n loom vadbiin n rorm kaa. Kan loor lee, bá hidm nyaatulm n datulm n diit t` ba tult. Bugee nn red kaa lee n ñmitgii huraa n yum-wu n bøfco-wu na : « Ba bee na v` kuu-ma, mà yatg-v rarm. Ln fier nnii, mà nya t bafid-ma hidr vn kpaa sokla dii. ¿ Ba v hee-ma be ? Man nanañ ».

58 Kaalb buğb : ңм, ң, у

ңм	ңм	ңм	ңм
ңмəñ	ңмəε	ңмi	ңmeeñ

se	gə	buu	ta	y	y	y	y
sen	gəñ	buuñ	tañ	yuu	ya	yen	yu

ңмəñ	señ	yu
ңмəε	gəñ	yuu
ңm i	buuñ	ya
ңmeeñ	tañ	yen

nən	nit	ni	ser	buur	tar
kpeñ	kpit	kpi	sed	buud	tad
ңmən	ңm i t	ңm i	sen	buuñ	tañ

ju	ja	jen
vu	va	ven
yu	ya	yen

yuu	ңmə	ңməε	buu	ya
yuuga	ңmən	ңməεğ	buuñ	yat
	ңmən ga	ңməεğ b	bà buuñ	yatg
				I`yatgn

Bataka maara joor kpaab na bá fil-wu fá dugdgu.
Nidba daan filbii hóm n lag Bataka mëñ'.

Bataka maara bagra sejr fahf. Bà kotg dugdgu fëen n ka fahla sejr. Ban fahla lee, Bataka t deed maara buga fëen : « ¿ Buga ba tee ban fahla sejr kà kpañ ? ¿ Kà kee kà fëe lan kà miig ban fahla sejr ? » Nidba nn fomr Bataka nn bëñco lee n ka nyeera.

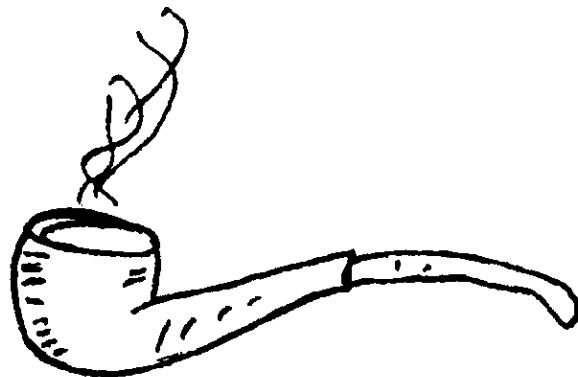
Maara leedg-ba na : « Hai ! Ká nya da lögра-ka n san n kan kpam tivaat ñmëeëgb. Kà da san n ka kpaa fëna ñmëeëgb ka sanwa yem. Kan sanwa lee n dan yum ñmenga t safint taambn, ká juul na kà mug ñmëngéen tefid n kafid taagr. Ká n kà nya bà baa fihiiigu tiaa.

Bà tolg sejr fahlgm n film dugdgu. Bataka maara t bëñco na : « Må lo korga kwëen kpañalea. Må wiig korga kwëen, må kpaa yu kpañalea, ¿ Ben diir kpañalea ? » Han bed welee, fá sa t leed-wu na : « Yuuga baa ka fëog-fa ka ked ka lõo ká vadbn. Hiluu-n tiit kwëen n tanan, mii na n` ba n` nyaan vadb riikan ! » Bataka sa nn bed welee lee, bá geed n yum tana foñr. Bá san n kaad tanhee n wiim-fa n kuum yuuga. Ban kur yuuga lee, n yum yelmaa kpañalea, l' fëem Bataka maarwu hóm. Hå lögра-fa n ñmil-fa korga kwëen.

Nidba ñmitgn n kad n ka nyi daam,
Huraabayatgmararma mana n rii n yum yuuga door ka kpi. « ¿ Yuuga fier-n ben n' kuum-ka ? ¿ Wen kur-ka ? » Bataka maara t leed-ka na : « Man kura-ka ». L' weer biii Huraabayatgmararma : « Maan werii-v bii » bugee nn bed nnii ka ked maara fëen. « Magii v` nyaana ! » maara nn bed welee n vid yelmaa. Bá mug taa. Nidba t daan n rad-ba ka bëñco Huraabayatgmararm na : « ¿ Kpañ v` buun-wu na v` maarn ? »

59

b

tabgu

tabgu

tab

ta

ta	jo	ji	to
tab	job	jib	tob

2

tab
job
jib
tob

3

tak	jok	jik	tok
tan̄	jon̄	jin̄	ton̄
tab	job	jib	tob

ji
jib !

to
tob
tobr

ta
tab
tabt

jo
job
jobla
hà joblan

Bataka sa teela kpen n mootn ka daf̄ tabgu n tabt̄ t̄ ba h̄om tii. H̄à l̄ogra tabgu n tabtii n san n to baa kpalm̄ja. Kpalm̄ja nyana tabgu n tabt̄, l̄ f̄em-ka lam̄eegu. Ln fier-ka lam̄eegu lee, ká seeŋ teelwii ka bɔf̄oo-wu na : « H̄era-ma ŋm̄eegb̄. L̄ mira mà kad yem tabgu kpañ-ma ». « ¿ Seeŋa-ma na laa. Mà fier-v bee, tabgu kaa laa ? Daa seeŋm-ma bii ! Vii da kiigra t̄ f̄en t̄ berŋ, lee, ¿ t̄ ba t̄ seeŋ-venwu laa ? » Teelwii nn bɔf̄oo kpalm̄ja nnii.

Bataka maara buga ba na buga kiiga nnii ká kpaa ked kpam. Kà kpaa buuŋa hii, kà kof̄la nidba want. Ká nya jul kunyɔŋu ka sañ-ka diit, kà ju ka gilma. H̄à f̄ena n dur ká tobr, kà kpaa f̄um.

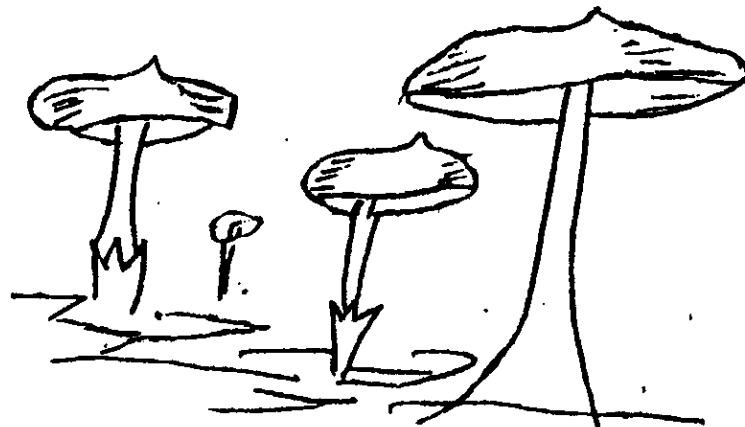
Bugee san gilma goor diir n ka kpena n mid Bataka kpalm̄ja kad bogm man. Kpalm̄jee nyana bugee n bɔf̄oo-ka na ká jib haaga kà l̄og tabgu kà daan n kan. Kpalm̄ja nn bed welee lee, Bataka maara buga t kirm. Kpalm̄ja gira n kan, ka jobla-ka. Ká kirm n bɔf̄oo-ka na ká tom ká buga, lag kee. Kan bed welee lee, n solm.

Bataka kpen kpam, l̄ gii-ka. Kpalm̄ja tomra Bataka t jib dugun. Kà l̄ogra kà tabgu n daan n kun. Kpalm̄ja seeŋ-ka ka bɔf̄oo-ka na : « ¿ L̄ gira-v nnii, v̄ tii n jib mà dugun n daan n mà tabgu ? H̄era-ma ŋm̄eegb̄ ».

Kpalm̄ja fiera gemm n san maaraa n bɔf̄oo-wu na : « Mà tomra v̄ buga ka jobla-ka na ká to-ma tabgu, ká kirm. L̄ ba na v̄ dur kà tobr ».

gb

Gb

gbuħt

gbuħt

gbuħ

gbu

gb

gb	gb	gb
gbu	gba	għbaad

gbu
gba
għbaad

ŋmu	ŋma	ŋmaad
kpu	kpa	kpaad
gbu	gba	għbaad

għba	gbaa	għbaad	gbu
għbanu	gbaa	l' għbaadn	gbum !
	għbaam !		

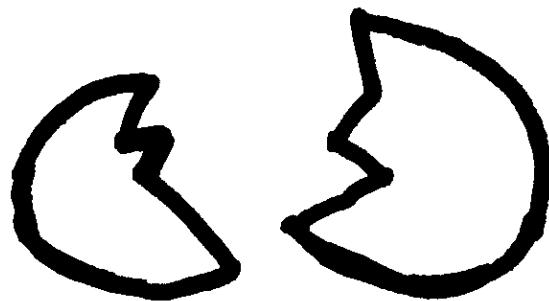
Gbuft nnii diit tiit t` sokla nidba. Bà foda jit laa bà la damra-t, t` deb ba hom. L` ba na nidba miig na lag gbuft mënt nnii ban ju. Gbuft tiit bee ka ba n rafm ka v` dii-t, t` kuan. Saf na nida di gbuft ka kpaa mi ban juu tii, l` ba na fá gbaam, lee, bà werii-wu. Ka lag welee, fà ba fà ku fayen.

Maara foga san kpam n fiem ñmeeëgb n ka kpena n bagm gbuft. Hå taan haaga n fuurm gbuftii jit. Hå buga diira jit, gbuftii ba hom.

Bugee reda goor diir n san n bagm gbuft n kpenn, kà nya baa kpam n dam-t n jum. Kan diir lee, l` moj jañ, ká gbanu t ka weera. Ká gbanu nn weera lee, ká doot ká nya dugun. Wii kpen n mid buga t riir n ka huudra. Han nyan welee, n hoñ-ka n gbaam-ka na : « ¿ Huudra na laa ? » « Mà diira gbuft mà gbanu t ka weera, tii nnii man huudra. » Buga nn bed welee lee, ká nya t bagm bañkpaam n nyil-ka, ká huudr hom. Hå nyil-ka bañkpaam, l` gbaad-ka. Ln gbaad-ka lee, maara foga t gbaam-ka na : « ¿ Mii tee gbuft n juma ? ¿ Kpaf v` gbaam fii saf v` dia ? ¿ L` ba na bá gbuu-v saf v` hom tobrn ? ¿ Ben buga nnii vn mii ? L` ba na mà gbum-v, v` miig rarm ».

kw

Kw

kɔɔlekwɛka

kɔɔlekwɛka

kwɛka

kwɛ

kw

kw	kw	kw	kw
kwɛ	kwa	kwe	kwif

2

kwɛ

kwa

kwe

3

gwɛ gwa gwe gwif

kpɛ kpa kpe kpiif

kwɛ kwa kwe kwif

kwee

kwɛ

kwɛɛ

kwɛg

kweem !

kwɛku

kwɛɛl

kwɛgd

kwɛgdu

kwɛ
kwɛg
kpeerkwɛgtkwɛg
kwɛgd
kwɛgdm

Kpeerhi feeb vuugu taan. Baaben tia feera fià kpeerhi. Kpeerkwëgt foñra n kpamtii. Kwæelba biiba ba kørgun. Kwæelba diilg n yum na kpeerkwëgt ba t` tørg-ba rii. Bà ba bà bee bà bag kpeerkwëgt bà dɔm bá buri.

Bá san kpeerkwëgt baÿb na bà tɔom bá buri. Ban ked kpeerkwëgt baÿb lee, n yum fiì jit, kombeednt kpamb. Bà tud kombeednt fièn n gbafint n ka kwe ka ba gbaam fiì. Ban kwe kombeednt lee, bá ni fiì t dan vid faaga n yum kpamb tia ́ena. Bá vid n ka sol. Kpamb tia nn nyan bà sol lee, fiá ka mi na bà døera bii n bafi na fià solm nnii n famt n luurm kwægdun, kwæku t vid. Hå maawa hayen na fià vidg kwægdun, kwæku filaa-wu. Ka ba na fiá vidg, fiá mid kwæelbee t bør. Hå taai fiá kpambn n mid bá kwe fiá want, fiá ka bøñoo na : « Må da diila na mà ba mà gweedm mà want mà fie kwægdm nnii, bawdba reda n kweem mà kombeednt.
¿ Kwæelbee ba babn ? »

Kpamb tia ba gweedm fià kombeednt. Hå kwægdm bøda l` bafr n kwæelbee.

Welee nnii ban da ta baawr Bataka maara koolea n dig n jum. Gwæega daan n ka gilma kwæelbee duun n san kpeerkwëgt foñr man n yum koolekwëka. Kà tagm koolekwëka l` tog, ká wiim foñr n yum koolekwëgii kodgu, l` ba na kwæelbee baawra n jum n kuur. Bà løgra koolekwëgii n san n kuur kpeerkwëgt kwæen, l` ba na koolekwëgii kpaa booda. ¿ Bá ka kuuraa koolekwëgii na l` fie bee ?

62 Kaalb buğb : b, gb, kw — tabgu, tobr,
fà joblan, gbuft, gbaam !, fà gburan, koolekwegii

Maara foga kad goor diir n diil fá buga neerm fén
n yum na m` kpañ hóm. Kà kpaa buuna nidba, kà kpaa
tuum, kà waaman. Kà tiwla-wu jiwfi. Há filuu n yum
gobiilm na fá buga kpañ n rarm.

Ká nya hof-ka n gbaam-ka na : « Mà buga ! ¿ L` fier
lan v` ka neer welee ? Kpalma tomra-v na v` to-wu
tabgu, ¿ v` kirmaa ? Ba to-wu tabgu. Kpalma nn jobla-v
nnii, v` kirm n boñco-wu na fá tom fá buga. ¿ Na laa ?
Kpaa fiéna-ma bii, kpaa ked kpam, kpaa tóra-ma bii
haaga, ban moog-ma fiolii. L` lag-v n saanba kpaa tuum.
Bà tuuma hóm n yuun diit n jum. Ka mà da mi mà da ba
mà saa-v v` kpi vn da diir gbuft lee. Vn ba lena ba v`
kitg baawda, ka lag welee, ba v` miim tee ka ju. » Ká
nya tóo-ka tóniib n kwéelba bá ba bab. Bà hogla na bà
bagl kpeerkwëgt na bà dóm bá buri ka baaw ka kwe
kombeednt. Bà lagaa n koolea ka baaw ka ju ka lög
koolekwegii ka kug kpeerkwëgt kwéen.

Bataka maara buga ba diilg ká nya nn bed-ka lee, n
rorm goor diir n ka gilma. Kà fomra kpangu jaamaa
moot kwéen. Ká san n yum koolea n vaad-fa n saa
kpangu t vid. Bataka sa nn nyan-ka lee n ka kiig-ka. Ká
kulii n dig koolea n jum. Kà tiira na kà kuur koolekwegii,
Bataka sa t mug-ka. Ká sa kpenn. Bataka sa t boñco-wu,
fá mug-ka n gbum-ka hóm. « Dig koolea n jum. ¿ Logra
koolekwegii n ka lóo-hi tee kan nnii ? ¿ Ka gwéegu t
dii-hi le ? » Han gbuu-ka nnii ka gbaama-ka n dur ká
tobr hóm na ká daa lil goor diir.

a	b	d	e	ɛ	f	g	gb
A	B	D	E	ɛ	F	G	Gb
gw	h	ɦ	i	j	k	kp	kw
Gw	H	Ĥ	I	J	K	Kp	Kw
l	m	n	ny	ŋ	ŋm	o	ɔ
L	M	N	Ny	Ŋ	Ŋm	O	ɔ
r	s	t	u	v	w	y	
R	S	T	U	V	W	Y	

Imprimé par AFASA, Kara

1ère édition, 1er tirage 2000 : 4 (500 expl)

2ème édition, 1er tirage 2005 : 3 (500 expl)

2ème édition

No. d'impression : ..121.

Nb. d'exemplaires : 500

Dépôt legal : 3ème trimestre 2005